

VYSOKÁ ŠKOLA EVROPSKÝCH A REGIONÁLNÍCH
STUDIÍ, O. P. S., ČESKÉ BUDĚJOVICE

BAKALÁŘSKÁ PRÁCE

PROBLEMATIKA EXTREMISMU

Autor práce: Lukáš Suchánek, DiS.

Studijní obor: Bezpečnostně právní činnost ve veřejné správě

Forma studia: kombinovaná

Vedoucí práce: doc. Dr. Ing. Štefan Danics, Ph. D.

Katedra: právních oborů a bezpečnostních studií

2014

Prohlašuji, že jsem bakalářskou práci vypracoval samostatně, na základě vlastních zjištění a s použitím odborné literatury a materiálů uvedených v této práci.

Souhlasím, aby práce byla uložena v knihovně Vysoké školy evropských a regionálních studií v Českých Budějovicích a zpřístupněna v souladu s § 47b zákona č. 111/1998 Sb. v platném znění.

.....

Děkuji vedoucímu bakalářské práce doc. Dr. Ing. Štefanu Danicsovi, Ph. D., za cenné rady, připomínky a metodické vedení práce.

ABSTRAKT

SUCHÁNEK, L. *Problematika extremismu: Bakalářská práce*. České Budějovice: Vysoká škola evropských a regionálních studií, o. p. s., 2014. 74 s. Vedoucí bakalářské práce: doc. Dr. Ing. Štefan Danics, Ph. D.

Klíčová slova: Pravicový extremismus, levicový extremismus, náboženský extremismus, eko-extremismus, rasismus, anitisemitismus

Práce pojednává o jednom z nejaktuálnějších problémů dnešní doby extremismu, kde v první části práce je popsán vznik a vývoj extremismu, jeho charakteristika a rizikové faktory. V další části je extremismus rozdělen na pravicový, levicový, náboženský a eko-extremismus, kdy u každé formy je popsána jeho charakteristika a jsou zde vyjmenovány jednotlivé extremistické skupiny či hnutí. Další část práce řeší opatření v boji proti extremismu v podmínkách České Republiky. Praktická část bakalářské práce se zabývá dotazníkovým šetřením mezi obyvateli ČR, za účelem zmapování postojů české veřejnosti ve vztahu k extremismu v rámci okresu Rakovník.

ABSTRACT

SUCHÁNEK, L. *Problems of extremism: Bachelor thesis* České Budějovice: The College of European and Regional Studies, 2014. 74 s. Supervisor of bachelor thesis: doc. Dr. Ing. Štefan Danics, Ph. D.

Keywords: right-wing extremism, left-wing extremism, religious extremism, eco-extremism, racism, antisemitism

This thesis deals with the most current issue of our time with extremism. The first part includes describing of formation and evolution of extremisms and its risk factors. The second part is about division of extremism into right-wing extremism, left-wing extremism, religious extremism, eco-extremism where at each of this form is described its characteristic and also individual extremist groups are named here. The closing theoretical part deals with the steps which can be done against the extremism in the Czech republic. For the practical part of this thesis was executed the research which was focused on monitoring of Czech public's attitudes toward extremism around the district of Rakovník.

OBSAH

Úvod.....	7
1 Cíle a metodika bakalářské práce.....	9
2 Základní vymezení pojmů.....	11
2.1 Vymezení extremismu.....	11
2.2 Důležité pojmy.....	12
3 Vymezení extremismu jako antiteze demokracie.....	16
3.1 Pravicový extremismus a jeho nebezpečnost v ČR.....	20
3.2 Levicový extremismus a jeho nebezpečnost v ČR.....	33
3.3 Náboženský extremismus a jeho nebezpečnost v ČR.....	38
4 Opatření demokratického státu v boji proti extremismu.....	42
4.1 Principy protiextremistické politiky.....	42
4.2 Vládní strategie boje proti extremismu v ČR	44
4.3 Trestní právo ve vztahu k extremismu.....	46
5 Praktická část.....	48
5.1 Cíl výzkumu.....	48
5.2 Stanovení hypotéz.....	49
5.3 Výzkumná metoda.....	49
Závěr.....	64
Seznam použité literatury.....	66
Seznam tabulek.....	69
Seznam grafů.....	70
Seznam obrázků.....	71
Seznam příloh.....	72

ÚVOD

Tato práce je zaměřena na problematiku extremismu především v České republice. Extremismus představuje aktuální bezpečnostní hrozbu pro demokracii a lidská práva a svobody občanů. U nás v České republice se extremismus začal významněji projevovat až po pádu komunistického režimu po roce 1989. Česká společnost zpočátku vnímala extremismus pouze až v pokročilejším stádiu, kdy příznivci extremistických hnutí už zasahovali do základních lidských práv a svobod druhých, nebo poškozovali jejich majetek. Takovéto jednání vnímala společnost negativně a ve většině případů se jednalo o trestné činy nebo přestupky. Nejprve šlo o útoky příznivců hnutí skinheads na romské spoluobčany, nebo občany tmavší pleti. Organizovaly se různé demonstrace a průvody v ulicích, při kterých lidé skandovali různá hesla a docházelo k násilí.

Extremismus je jednou z neaktuálnějších hrozeb, se kterou se v naší společnosti setkáváme. Extremisticky motivované trestné činy jsou jedny z nejnebezpečnějších a vždy vyvolají velkou diskuzi mezi lidmi, která často rozdělí společnost na dva tábory. Na lidi, kteří sympatizují s pachateli těchto činů a na jejich odpůrce.

Projevy extremismu narušují základní lidská práva a svobody osob v různých oblastech života. V každé společnosti mají lidé na různé věci rozdílné názory a postoje a tyto se pak snaží různými způsoby prosazovat. Problém nastává, pokud veřejnost projevy extremistických skupin přehlíží, nebo s nimi souhlasí. Extremistickým skupinám nahrává současná politická a sociální situace v zemi, což má za následek různé demonstrace a pochody, při kterých dochází k poškozování majetku a k násilnému jednání.

Extremismus lze chápat jako radikální projev odlišného názoru určité skupiny lidí. Z tohoto důvodu jsou extremistické skupiny ostatními odsuzovány. Dalším důvodem odsuzování extremistických skupin jsou projevy rasové nesnášenlivosti a s tím spojené rasové útoky, které jsou často zakončeny násilným trestným činem.

Extremistické skupiny vznikají jako reakce na určitou politickou, ekonomickou, nebo sociální situaci ve společnosti. Nebezpečí extremistických skupin je také v tom, že lehce získávají nové členy, především mladé lidi, kteří se chtějí zviditelnit, nebo někam patřit.

V první části této práce jde především o vymezení pojmu extremismus, který je zde blíže rozebrán a dále o vymezení některých pojmů a seznámení se s nimi. Jsou zde

popsány nejrozšířenější extremistické směry, které působí na území České republiky, ale i ve světě. Dále jsou zde popsána jednotlivá hnutí těchto extremistických směrů, jejich popis, ideologie a znaky.

Druhá část bakalářské práce je věnována dotazníkovému šetření za účelem zmapování postojů české veřejnosti ve vztahu k extremismu v rámci okresu Rakovník. Občané jsou zde dotazováni, zda a kdy se naposledy setkali s projevy extremistických skupin a hnutí a jaký je jejich postoj k této problematice.

1 CÍLE A METODIKA BAKALÁŘSKÉ PRÁCE

Cílem této bakalářské práce je analýza aktuálních extremistických projevů na našem území. Dále jsou v práci nastíněny možnosti postupu vůči projevům extremismu ze strany českého státu. Práce je rozdělena na dvě části a to na část teoretickou a na část praktickou.

V teoretické části je pojem extremismus rozčleněn do určitých skupin na pravicový, levicový, náboženský a eko-extremismus. U každého druhu jsou vypsané jednotlivé extremistické skupiny či hnutí, které se k danému směru řadí a tyto jsou zde následně popsány a definovány. Zpracování bakalářské práce vychází ze studia literatury, z informací, které jsou k dispozici na internetu a z vlastních znalostí dané problematiky. Je zde popsána historie a vývoj jednotlivých extremistických hnutí a jejich charakteristické znaky a symboly.

Podstatou praktické části je zpracování dotazníkového šetření mezi občany České republiky, a za pomoci cílených otázek zjistit současný stav názorů a postojů na tuto problematiku. Výzkum se soustředí především na žáky 2. stupně základních škol na okrese Rakovník, ale také se zaměřuje na příslušníky menšin, především romských, žijících rovněž na okrese Rakovník. Respondenti jsou rozděleni do skupin dle určitých znaků, například na muže a ženy, dále podle věkové kategorie, dle místa bydliště a podobně.

Výzkum je proveden za pomoci dotazníkového šetření, kdy bylo respondentům prostřednictvím dotazníků položeno celkem 12 otázek, které byly cíleně zaměřeny na znalost pojmu extremismu a extremistických skupin jak v České republice, tak i ve světě. Za pomoci těchto otázek byla zjištěna jejich znalost pojmu extremismus a také jejich názor na jeho projevy. Respondenti byli dotazováni, zda se s extremismem již v minulosti někde setkali a pokud ano, tak jakou formou, zda si myslí, že prosazování cílů extremistických hnutí je prospěšné pro společnost, nebo zda extremisté prosazují své cíle v souladu se zákonem. Druhá část dotazníkového šetření je věnována problematice rasismu, zda se s tímto problémem respondenti již v minulosti setkali, jakou formou a jaký mají na toto názor.

Šetření bylo směřováno výhradně k okresu Rakovník, aby byl znám současný stav vnímání projevů extremismu v daném teritoriu. Cílem je zjistit, zda se zde extremistické projevy vyskytují, v jakém rozsahu a zda se lidé cítí z pohledu projevu extremismu ve svém okolí bezpečně.

Výsledky dotazníkového šetření byly vyhodnoceny a pomocí grafické metody znázorněny v praktické části bakalářské práce.

2 ZÁKLADNÍ VYMEZENÍ POJMŮ

2.1 Vymezení extremismu

Extremismus – v případě demokratických zemí se chápe jako souhrnné označení pro specifický společenský jev, nebo pro jeho myšlenkový základ, či z něj vycházející činnosti. Myšlenkovým základem rozumíme různé převážně politické ideologie, pro které je společné zpochybňování demokratických základů společnosti a některých základních lidských práv a svobod. Extremismus se projevuje systematickou a organizovanou aktivitou na základě extremistické ideologie zorganizovaných jedinců. Takové aktivity mívají povahu narušování veřejného pořádku, napadání osob a poškozování majetku, nebo propagace idejí v rozporu s právním řádem. Extremistická aktivita může používat jak legálních, tak i nelegálních prostředků. Extremismus je mnohvrstvým fenoménem, který je vyvoláván mnoha příčinami sociálního, ekonomického, ideologického, náboženského, etnického a ekologického charakteru. V demokracii se za extremistické považují jevy, které svou existencí ohrožují demokratické základy státu a jím chráněné hodnoty, jako lidská práva a občanské svobody¹

Politický extremismus - využívá dovedně občanských práv a dalších demokratických možností, aby vstoupil do kontaktu s velkými skupinami veřejnosti. Krajiní politický koncept odchylovající se od normy v politice.

Extremistická skupina - jde o strukturovanou skupinu osob s obecně stejnou ideologií a zaměřením na tzv. politický extremismus.²

Hnutí (extremistické hnutí) - hnutí stojící v zásadním odporu vůči stávajícímu politickému systému, v našem případě proti liberální demokracii a politické pluralitě.³

---

¹KUPKA, P., LARYŠ, M., SMOLÍK, J., *Krajiní pravice ve vybraných zemích střední a východní Evropy*. Brno: Masarykova univerzita, 2009, s. 16-17.

²CHMELÍK, J., *Extremismus a jeho právní a sociologické aspekty*. Praha: Linde, 2001, s. 8.

³CHMELÍK, J., *Extremismus a jeho právní a sociologické aspekty*. Praha: Linde, 2001, s. 9.

Kriminalita s extremistickým podtextem - rozumí se protiprávní jednání páchané v souvislosti s extremismem, působením sekt nebo diváckým násilím, které naplňuje znaky skutkové podstaty trestného činu nebo přestupku.⁴

2.2 Důležité pojmy

Antisemitismus - jde o specifický projev nesnášenlivosti k židům, k sionismu, k tzv. židovství judaismu aj. Dobová literatura rozlišuje např. katolický antijudaismus, sociální antisemitismus, nacionalistický antisemitismus, rasový nebo biologický antisemitismus a další. Obecně je za výrazem antisemitismus nenávisť k Židům a nikomu jinému. Protižidovské myšlení, postoje a nenávistné činy proti Židům.⁵

Fašismus - politický režim, který vznikl na počátku 20. století v Itálii. Hlavním představitelem byl B. Mussolini. Fašismus byl založený na diktatuře jedné strany, agresivním nacionalizmem, potlačování občanských práv a svobod. Jinak také otevřeně militantní a nacionalistické hnutí, ideově i v praxi nahrazující parlamentní demokracii totalitní diktaturou a zaměřené proti všem demokratickým ústavním institucím a svobodám. Má mnoho podob, z nichž nejznámější je nacismus jako německá varianta.⁶

Neofašismus - Projevuje se xenofobním rasismem – odmítá imigranty, cizince a odlišnou kulturu vůbec, která má působit destruktivně. Bojují také proti nadnárodním korporacím. Jejich cílem je „silný, zdravý a nezávislý národ“, který má vlastní stát. Většinou se vyhýbají antisemitismu a vyznačují se spíše antisionismem (odporem proti politice státu Izrael). Odpor mají také k narkomanii a homosexualitě.⁷

---

⁴CHMELÍK, J., *Extremismus a jeho právní a sociologické aspekty*. Praha: Linde, 2001, s. 9.

⁵DANICS S., KAMIN T., *Extremismus, rasismus a antisemitismus*. Praha: Policejní akademie ČR, 2008, s. 128.

⁶CHMELÍK, J., *Extremismus a jeho právní a sociologické aspekty*. Praha: Linde, 2001, s. 9.

⁷CHARVÁT, J., *Současný politický extremismus a radikalismus*. Praha: Portál, 2007, s. 74-78.

Nacionalismus - Je shoda mezi etnickou a státní jednotkou, tj. jde o politickou emancipaci národa, který chce mít svůj vlastní stát. Nacionalismus se jako forma pravicového extremismu začal vyvíjet v období Francouzské revoluce v 18. století. V tomto období probíhala snaha francouzského lidu o zrovnoprávnění s vyššími šlechtickými stavy a nacionalismus byl především liberálním směrem oproti tomu, jak ho známe dnes. Plynutím času ale získával nacionalismus jiné rozměry. Obzvláště po 2. sv. válce se začal spojovat se separatistickými hnutími po celé Evropě.⁸

Neonacismus - lze v nejobecnějším smyslu vymezit jako politickou formu či aktivitu, která podstatným způsobem navazuje na dědictví historického německého nacionálního socialismu z první poloviny 20. století a na hnutí a režimy, které s ním kolaborovaly.⁹

Komunismus - v jeho rámci vychází z dialektického materialismu, pracuje s koncepcí třídního boje a usiluje o nastolení beztřídní společnosti, v jejímž rámci by byly zespolečňeny výrobní prostředky a postupně by byl odstraněn i stát. Socialismus je předstupněm komunismu a k přechodu od kapitalistické společnosti k socialistické je třeba uskutečnění revoluce.¹⁰

Anarchismus - vznikl v 19. stol z dělnického hnutí a jeho hlavním znakem je odmítání všech autorit, disciplín, pořádku a povinností. Snaží se prosazovat úplnou svobodu jednotlivce a svobodu vůle a názorů. K dosažení svých cílů používají anarchisté jak násilné, tak i nenásilné způsoby, jako jsou například demonstrace, ale i napadání politických protivníků, popřípadě i terorismus. Současnou nejvýznamnější anarchistickou skupinou v ČR je Antifašistická akce AFA, na niž se volně napojují jiné, stejně orientované proudy, anarchistických antifašistů zapojené do kampaně ANTIFA.¹¹

---

⁸CHARVÁT, J., *Současný politický extremismus a radikalismus*. Praha: Portál, 2007, s. 62-63.

⁹BASTL, M., *Krajní pravice a krajní levice v ČR*. 1. vyd. Praha: Grada, 2011, s. 68.

¹⁰BASTL, M., *Krajní pravice a krajní levice v ČR*. 1. vyd. Praha: Grada, 2011, s. 141.

¹¹MAREŠ, M., *Extremismus jako bezpečnostní hrozba*. Praha: Ministerstvo obrany ČR, 2011, s. 25.

Xenofobie - Slovo xenofobie pochází z řeckého slova *xénos* (příchozí) a *fóbos* (bázeň, úzkost). Vyjadřuje strach z toho, kdo přichází z ciziny, z něčeho cizího, co stojí mimo vlastní sociální útvar. Je spojena se silným heterostereotypem (způsob posuzování jiných na základě tradice své etnické či národnostní skupiny). Xenofobie je základem různých nenávistných ideologií, jako je rasismus, šovinismus, nacionalismus, fašismus apod. Je také nejnižší položenou základnou problémů minorit a jejich napětí vůči většinové společnosti. Pramení z ní pronásledování cizinců. Xenofobie vzrůstá, když se sociální útvary ocitají v sociální, ekonomické či politické krizi nebo v situaci velkých změn. Cizí, tudíž subjektivně prožívané jako nebezpečné, se stává „snadno definovatelné“ jako původce nesnází.¹²

Rasismus - je ideologie, která představuje soubor koncepcí vycházejících ze strachu z cizího (xenofobie) a tvořících jeho ideologickou nadstavbu. Předpokládá fyzickou a duševní nerovnost lidských plemen (ras) a rozhodující vliv rasových odlišností na dějiny a kulturu lidstva. Rasové teorie jsou podloženy představou, že lidstvo bylo původně rozděleno na nižší a vyšší rasy. Vyšší rasy jsou pak tvůrčími a jsou nositeli civilizace a pokroku, jsou určeny k vládnutí. Nižší rasy jsou charakterizovány neschopností kulturní tvořivosti a je třeba je vést. Rasismus byl v průběhu historie používán jako ideologický základ pro agresivní chování, expanzi, ovládnutí a vykořisťování.¹³

Rasově motivovaná trestná činnost - může být charakterizována jako společensky nebezpečné trestní jednání, kterým pachatel verbálně, graficky nebo fyzickým násilím útočí na rasu, národnost, vyznání nebo politickým přesvědčením odlišné občany, potlačuje jejich zaručená práva a svobody pro jejich rasovou, etnickou, národnostní nebo náboženskou odlišnost nebo je jinak zastrašuje, terorizuje.¹⁴

---

¹²ŠIŠKOVÁ, T., *Výchova k toleranci a proti rasismu*. Praha: Portál, 2008, s.13.

¹³ŠIŠKOVÁ, T., *Výchova k toleranci a proti rasismu*. Praha: Portál, 2008, s.13.

¹⁴CHMELÍK, J., *Extremismus a jeho právní a sociologické aspekty*. Praha: Linde, 2001, s. 10.

Rasismus naruby - jde o termín uplatňovaný v souvislosti s násilím menšin vůči majoritní skupině obyvatelstva, které je také vykládáno ve společnosti jako projev rasové nesnášenlivosti.¹⁵

Rasa - je neutrální antropologický termín, vtažující se k druhové diferenciaci lidských plemen. Jde o souhrn společných dědičných rysů, jimiž se vyznačuje jistá skupina daného druhu lidí.¹⁶

Terorismus - extremistický směr, jehož prostředkem je teror, využívající jako prostředek nátlaku psychické nebo fyzické násilí, vyhrožování, vydírání, vytváření strachu a dalších forem násilí. Metodami terorismu jsou únosy, vydírání, zadržování rukojmí, pirátství, sabotáže, atentáty, pumové útoky, požáry, politické vraždy, únosy dopravních prostředků a podobně.¹⁷

---

¹⁵CHMELÍK, J., *Extremismus a jeho právní a sociologické aspekty*. Praha: Linde, 2001, s. 10.

¹⁶ŠIŠKOVÁ, T., *Výchova k toleranci a proti rasismu*. Praha: Portál, 2008, s.13.

¹⁷CHMELÍK, J., *Extremismus a jeho právní a sociologické aspekty*. Praha: Linde, 2001, s. 10.

3 Vymezení extremismu jako antiteze demokracie

V každé společnosti se setkáváme s odlišností jednotlivých názorů a postojů obyvatel. Určitá část obyvatel se většinou přiklání k radikálním postojům a tyto se snaží důrazným způsobem ve společnosti prosazovat. Pokud jsou lidé proti tomuto radikálnímu chování lhostejní, nebo dokonce s ním souhlasí, je to velmi nebezpečné pro celou společnost. Tento stav může vést k sociálním konfliktům či k narušení politické stability. K těmto radikálním myšlenkám většinou dochází jako reakce na určitý společenský nebo ekonomický problém v dané společnosti.

Pojmenování extremismu pochází z latiny, kde slovo *extremus* znamená nejdále ležící pozice. Pokud se tedy jedná o člověka, projevuje se výstředním až krajním postojem a názory. Toto pojetí, je ale velmi široké. Příklad toho nepřesného vymezení můžeme vidět například u xenofobie, kdy se většina lidí bojí něčeho nového, neznámého, ale to z nich ještě nedělá extremisty. Samotná xenofobie většinou pochází z představ, které nejsou ale podloženy skutečnou hrozbou nebezpečí, jsou to převážně naše názory a obavy. Dokonce, i pokud se ke xenofobii připojí další krajní postoje, jakými jsou vyhraněný nacionalismus, rasismus a antisemitismus, stále to neznamena, že jedince, či určitou skupinu lze nazývat extremisty.¹⁸ Ovšem, kdo programově usiluje o likvidaci demokracie a její nahrazení jiným politickým systémem, toho lze považovat za extremistu.

Extremismus v České republice je většinou ovlivněn ideologicky. Na rozdíl od České republiky, v zahraničí jsou extremistické myšlenky většinou spojeny s faktory politickými a rasovými. Přesto je český extremismus výrazně ovlivňován extremistickými projevy v zahraničí, jako je Německo, Velká Británie a Rakousko. Extremismus s sebou přináší většinou násilnou trestnou činnost a radikální postoj k určitým odlišným skupinám obyvatelstva, nejčastěji různé sociální skupiny či ke skupinám obyvatel s rozdílnou barvou pleti. Můžeme říci, že skutečnost, že extremismus může vůbec v zemi vzniknout a rozvíjet se, je podmíněna samotným vznikem demokracie. Je to paradox, kdy se principy demokracie v podstatě obrací proti ní samotné. Demokracie nemůže zabránit extrémistickým projevům v plné šíři, jelikož poté by se z ní stala diktatura.¹⁹ Co vlastně je samotný extremismus? Není žádná

---

¹⁸DANICS, Š., *Extremismus*. Praha: Triton, 2003, s. 10.

¹⁹CHMELÍK, J., *Extremismus a jeho právní a sociologické aspekty*. Praha: Linde, 2001, s. 5.

jednotná přesná definice tohoto výrazu, která by vysvětlila, co přesně daný výraz znamená. Je mnoho autorů, kteří se ve svých definicích odlišují. V podstatě je extremismus obecný pojem pro všechny ideologie, které vystupují proti režimu v daném státě, bez ohledu na to, z jakého důvodu tento režim kritizují.²⁰

V obecném slova smyslu se za extremismus považuje záliba v extrémech a za extremistu je považován člověk mající extrémní, zpravidla politické názory. V politologii však narážíme na celou řadu terminologických nejasností, ale všichni se shodují, že extremismus znamená zásadní odmítnutí stávajícího politického systému. V našem případě se jedná o liberální demokracii, charakterizovanou pluralitou názorů a zajišťování občanských práv a svobod, respekt k menšinám a dělbou státní moci. Z toho vyplývá, že za extremismus je možno pokládat každou ideologii odmítající základní pilíře demokracie. Jednání extremistů se vyznačuje vyhraněností vedoucí často ke konfliktům, a odmítáním uzavírání kompromisů s ideologickými protivníky.²¹

Zajímavé je užívání označení extremismus nebo extremistické v médiích, kde může v některých případech znamenat jakési „killing word“, podobně jako užívání pojmu sekta a sektářský. Tedy dříve než se začne politický subjekt podrobněji popisovat, je jeho zařazení ve společnosti zafixováno jednoznačně negativně. Čím méně je jasné, co lze zahrnout pod pojem extremismus, tím větší možnosti uplatnění tohoto výrazu se nabízejí. Proto se někteří politologové snaží o mnohem případnější užívání termínů xenofobie, rasismu, antisemitismu, jako pojmů vycházejících z politické antropologie nebo sociologie, pojmů jako je fašismus, nacismus nebo neofašismus, které jsou výsledkem historických bádání, anebo pojmů, které mají oporu v právu, jako jsou například protiústavnost, zločinné spolčování, zavražďování a jiné.

Přes všechna zjednodušení a obecnost však pojem extremismu již natolik zdomácněl, že se mu nelze zcela vyhnout. Ve vztahu k demokracii se tak jedná o chování, které je protisystémové a které se snaží o nahrazení demokracie jiným typem vlády jako totalitarismus, despocie, teokracie, korporativismus a podobně. S antidemokratiem vždy souvisí ideologie, u kterých je z podstaty jejich proti demokratické zaměření jasné jako nacismus, fašismus, komunismus, antisemitismus, ale také se může projevat v rámci politických ideologií hlavního proudu. Extremisté tak mohou působit i v hlavních náboženských ideologiích, křesťanství, islámu, judaismu.

---

²⁰CHARVÁT, J., *Současný politický extremismus a radikalismus*. Praha:Portál, 2007, s. 11.

²¹DANICS, Š., *Extremismus hrozba demokracie*. Praha: Police history, 2002, s. 9.

Extremisté věří ve svou pravdu, kterou se snaží všemi prostředky prosazovat. Ne vždy se jedná jen o legální prostředky, často jsou nelegální spojené s násilím. Snaží se organizovaně a záměrně oslabit státní moc a tím vytvořit podmínky pro realizaci jejich cílů, které si v otázce politické vytyčili.²²

Příčiny vzniku hnutí, odmítajících liberální demokracii, jsou různé. Lze je rozdělit na objektivní a subjektivní. Objektivními se rozumí takové, které souvisí s objektivními tendencemi vývoje současného světa, a pod subjektivními takové, jejichž příčiny leží v soukromých motivech jednotlivců. Obě tyto příčiny se vzájemně prolínají a jediná příčina odporu k liberální demokracii lze shrnout jako reálný pocit ohrožení tradičních životních hodnot poskytujících člověku oporu v jednání. S tím souvisí současné oslabování národního státu, který v minulosti stál při rozvoji parlamentní demokracie. Současné formy procesů globalizace vedou k významné migraci obyvatelstva, která ovlivňuje tradiční skladbu národních států v Evropě. Dále je třeba připomenout současný trend oslabování tradičních lidských kulturních hodnot a také proměna životního stylu celých lidových vrstev, zvláště pak ústup od agrárního způsobu života směrem k průmyslové výrobě a k oblasti služeb. To způsobuje vnitřní migraci uvnitř států, přesun obyvatelstva z venkova do měst a celkový moderní způsob života.²³

Představují extremistické hnutí reálnou hrozbu pro demokratický systém? Při pohledu do historie ideologií, které jsou hlavní inspirací současných extremistických hnutí a které v Evropě 20. století zlikvidovaly demokratický systém v řadě evropských zemí, vyplývá, že jejich vítězství vždy předcházela hluboká celospolečenská krize. Krize hospodářská a následně sociální. Téměř by se dalo říct, že síla demokracie spočívá na hospodářském výkonu, který je bez výrazných sociálních nerovností, zajišťující životní úroveň hlavně střední třídy. V krizových momentech pak roli kritika společenských problémů, kterou v normálních podmínkách představuje konstruktivní opozice, může převzít hnutí s extremistickou ideologií s cílem nahradit stávající systém. Zde pak záleží na síle demokratických institucí a na důvěře většiny populace v jejich fungování. V průběhu Velké hospodářské krize ve třicátých letech v Československu docházelo k sociálním nepokojům a extremistické strany KSČ nebo Národní obec fašistická participovali na parlamentním životě, ale k vážnému pokusu o změnu režimu parlamentní demokracie, který by vycházel z českého obyvatelstva, přesto nedošlo. Ta sice později proběhla, za vydatného působení zvnějšku, ale změna

---

²² DANICS, Š., *Extremismus*. Praha: Triton, 2003, s. 9.

²³ HERZOGOVÁ, Z., *Extremismus a jeho kořeny, projevy a východiska řešení*. Praha: UK, 2001, s. 57.

částečně vycházela od jiných národnostních skupin obyvatelstva, kteří instituce demokratické republiky nepřijaly za své.

Lze shrnout, že extremismus představuje vážné nebezpečí za předpokladu velké sociální krize a při absenci důvěry skupin obyvatelstva v praktické fungování demokratických institucí. Extremismu se daří právě v podmínkách pocitu vyloučení a deprivace, při pocitu nespravedlivého uspořádání společnosti. Liberální demokracie se pak opravdu začne jevit jako neschopná udržet právo a sociální stabilitu.

Extremismus obvykle není ochoten přistupovat ke kompromisu a neumí hodnotit reálnou situaci ve společnosti. Při popisu extremismu se setkáváme s provázaností s dalšími pojmy, zejména s radikalismem a terorismem.

Vztah radikalismu a extremismu

Radikalismus je popisován jako kritika systému, ale pohybující se stále na půdorysu stávajícího politického zřízení. Při snaze o dosažení svých cílů tak radikál zůstává vždy u legálních prostředků, jeho cesta je cestou evoluční, při níž chce opravit systém, např. výměnou vlády či změnou jednotlivých zákonů, ale vždy zůstává loajální k stávajícímu politickému systému. Kdežto extremističtí chtějí jít cestou revoluční změny, naprosto přehodnotit principy politiky a uspořádání státu, a proto je ze své podstaty určen k protisystémovému chování.²⁴

Terorismus je většinou jakýsi technický prostředek pro prosazení extremistických názorů, ve své podstatě násilí uplatňované proti politickým protivníkům. K teroru se někdy uchylují i skupiny, které nemají za cíl systémovou změnu společnosti, ale bojují za některé zpravidla i ušlechtilé cíle. Například v USA někteří zastánci ochrany lidského života podnikají teroristické útoky na kliniky, kde se provádějí potraty a podobně.²⁵

Terorismus se může definovat jako cílevědomé používání organizovaného násilí proti objektům, věcem nebo osobám, které nejsou zainteresované na cíle teroristů, za

---

²⁴DANICS, Š., *Extremismus hrozba demokracie*. Praha: Police history, 2002, s. 10.

²⁵CHMELÍK, J., *Extremismus a jeho právní a sociologické aspekty*. Praha: Linde, 2001, s. 30-31.

účelem dosažení politických, kriminálních nebo jiných cílů. Cílem terorismu je vyvolat znejistění a pocit ohrožení ve společnosti.²⁶

Ne všichni kdo se uchylují k terorismu tak splňují základní charakteristiku extremismu, což je snaha o zásadní změnu společnosti. A rovněž ne každé extremistické hnutí se uchyluje k terorismu. Někdy se snaží o uchopení moci pouze politickými prostředky. Proto se často hovoří o politickém extremismu, kdy extremistické hnutí nepoužívá nelegálních prostředků, ale snaží se prostřednictvím občanských práv a možností pluralitní demokracie, (svoboda projevu, shromažďovací právo, politická organizovanost, možnost kandidovat ve volbách a podobně), oslovit širokou veřejnost a převzít státní moc.

3.1 Pravicový extremismus a jeho nebezpečnost v ČR

Pravicový extremismus se začal projevovat v České republice s koncem komunistického režimu po roce 1989, neboť totalitní režim, který zde v minulosti byl, nedovolil vznik pravicově extremistických skupin, ani politických stran. Znakem pravicově extremistických skupin je především povyšování vlastní rasy, etnika a národa nad ostatní.

V polistopadovém období prosazovala řada ultrapravicových aktivistů své postoje a cíle nikoliv prostřednictvím voleb, ale jiným veřejným způsobem a to především pořádáním demonstrací a různých pochodů, které později nahradilo pořádání koncertů a vytváření vlastních médií, například časopisů. Pravicový extremisté organizovali koncerty skinheadských kapel, čímž tak získávali nejen finance, ale také obdiv a respekt u zahraničních extremistických hnutí. Řada pravicových extremistů začala vydávat CD a další média s kultovní hudbou, záznamy z koncertů, prodávali trička s extremistickými motivy, nášivky a podobně.

Pravicový extremismus patří mezi nejrozšířenější formy extremismu v České republice a je jednou z nejaktuálnějších hrozeb pro demokratickou společnost. Pravicový extremismus popírá princip rovnosti lidí jako duchovního základu demokratického ústavního státu. Projevuje se jednostranným vyšším hodnocením vlastního etnika, rasy, či národa (etnocentrismus, rasismus, vyhraněný nacionalismus)

---

²⁶CHMELÍK, J., *Extremismus a jeho právní a sociologické aspekty*. Praha: Linde, 2001, s. 51.

a ve snižování skupin, které jsou jiného druhu neboli cizí (xenofobie, antisemitismus, nenávisť vůči všem cizincům). Namísto principu stejných politických práv pro všechny by měl nastoupit systém, který institucionalizuje fundamentální nerovnost lidí vycházející z původu, národní, etnické, rasové příslušnosti nebo výkonu.²⁷

Lze tedy říci, že hodnotu a kvalitu člověka určuje jeho příslušnost k národu, či rase.

Pojem pravicového extremismu, rovněž skýtá jistý problém v klasifikaci, neboť například ideologie nacismu v sobě skrývá úctu k socialismu jako společenskému zřízení, socialismus v jejich pojetí se ovšem měl uskutečňovat pouze v rámci národního nebo spíše etnicky homogenního státu. Rovněž jejich pojetí hospodářství se podobalo socialistickým představám řízení společnosti, čtyřletý hospodářský plán ve Třetí říši versus pětileté plány v socialistickém Československu. Jednoznačně v nich převažuje etos kolektivismu, etatismu, a s nimi související pojmy „nového člověka“ a „nové společnosti“.

Podobně je tomu s užitím pojmu krajní pravice, který je v tisku i v běžném životě zakotven. Při ohledu na programy a na odkazy některých hnutí, je ovšem vidět, že pojem krajní pravice nevystihuje zcela jejich podstatu.²⁸ Například již v názvu v současnosti nejsilnější pravicově-extremistické strany Dělnická strana sociální spravedlnosti se obrací k dělnické třídě, která je nejvíce zasažena současnou hospodářskou nejistotou. Jejich rétorika v některých případech antikapitalistická, navrhuje určité formy znárodňování majetku velkých korporací, což je bytostně v rozporu s představou radikální pravicové politiky. Někteří politologové navrhují pro lepší pochopení ideových základů těchto hnutí, že politické směry zleva doprava neleží na přímce, ale na pomyslné elipse, kde se krajní polohy dotýkají nebo alespoň blíží.²⁹

K získání veřejné podpory a veřejné moci využívají pravicový extremisté také politický populismus, kterým oslovují lid za využití aktuálních nálad obyvatelstva. Nabízejí jednoduchá řešení složitých problémů. Tvrdí, že vyřešením otázky přistěhovalců a azylantů se vyřeší problémy běžného obyvatelstva jak v oblasti hospodářské, tak i v oblasti sociální

---

²⁷DANICS, Š., KAMÍN, T., *Extremismus, rasismus a antisemitismus*. Praha: Policejní akademie ČR, 2008. s. 32.

²⁸PEJČOCH, I., *Fašismus v českých zemích 1922-1945*. Praha: Academia, 2011, s. 13.

²⁹PEJČOCH, I., *Fašismus v českých zemích 1922-1945*. Praha: Academia, 2011, s. 14.

Fašismus, který bývá v běžném používání zaměňován s nacismem, se hlásil k řízení státu jako podniku, tak jak to odpovídalo leninské teorii o řízení státu. Je třeba říci, že oba směry si byly podobné, avšak ne zcela identické a jejich souhrnné označení fašismus souvisí s dobou po 2. světové válce. To je také důvod, proč se dnes v médiích běžně setkáváme třeba s termínem německý fašismus, který je ovšem zcela nepřesný. Existují názory, že ke splynutí obou pojmů došlo k popudu evropské levicové inteligence, která těžko snášela odkaz k socialismu v termínu nacismus – nacionální socialismus. Současní pravicový extremisté však nemají tak propracovanou a ucelenou ideologii jako nacismus či fašismus. Většina si vybírá z jejich učení hlavně jejich nacionalistický, rasistický a antisemitský základ. Pravicovému extremismu se tak přisuzuje jako charakteristika blízkost k rasismu, úcta k budování společnosti na vůdcovském principu a propagace autoritativního politického systému.³⁰

U pravicového extremismu se tak nejčastěji mluví o neonacistickém extremismu, nebo o nacionalistickém extremismu. Tedy představu, že o kvalitě člověka nerozhoduje jeho individuální chování a charakter, ale jeho příslušnost k národu nebo rase.

Xenofobie představuje jistý předpoklad k rasismu. Znamená strach před cizí etnickou, jazykovou, kulturní skupinou a zajímavé je, že se s xenofobií setkáváme spíše v etnicky více homogenních oblastech, než v zemích kde je skladba obyvatelstva významně ovlivněna přistěhovalectvím. Xenofobní postoje obyvatel však nutně ještě neznamenají otevřené vystupování proti odlišnému etniku.³¹

Nacionalismus je shoda mezi etnickou a státní jednotkou, čili jde o politickou emancipaci národa, který chce mít svůj vlastní stát. Vztahuje se k rasismu jako jeho průvodní jev. Ve svém negativním zabarvení znamená vyhraněné národní uvědomění, které se ovšem projevuje negativně vůči okolním národům.³²

Neonacismus navazuje na Hitlerův nacismus. Odvolává se na germánskou či keltskou historii. Slučuje se v něm árijský rasismus, antisemitismus a antikomunismus. Hlavní ideou je rasová otázka, klade důraz na správný rasový původ. Stejně jako fašisté

---

³⁰PEJČOCH, I., *Fašismus v českých zemích 1922-1945*. Praha: Academia, 2011, s. 13-14.

³¹WOLF, J., *Lidské rasy a rasismus v dějinách a současnosti*. Praha: UK, 2002, s. 131.

³²WOLF, J., *Lidské rasy a rasismus v dějinách a současnosti*. Praha: UK, 2002, s. 123.

vystupují proti imigrantům, homosexuálům a narkomanům. Mají větší sklony k násilí než neofašisté. Pro drogové dealery požadují trest smrti a i homosexualita by se měla trestat. Nepřátele je třeba zničit fyzicky, vyhladit je. Jejich cílem je rozpoutat rasovou válku ve světě a díky bílé revoluci prosadit árijskou rasu vedenou vůdcem.

Neonacisté se shromažďují spíše v subkulturních skupinách, u nás je to zejména Národní odpor, dále například Blood and Honour nebo Hammer Skinheads. V současné době ale zaznamenáváme narůstající snahu těchto aktivistů podílet se na politické scéně, zatím ale neúspěšně. Jejich ideologie se šíří díky časopisům a především díky hudbě (tzv. white power music), nosí specifické oblečení spřátelených módních značek. Jako symboly užívají německé válečné kříže (např. železný kříž), keltský kříž, symboly kukluxklanu nebo starogermánské symboly (např. Thórovo kladivo, některé runy).³³

Rasismus - vrcholem a zároveň i bodem zlomu v historii rasismu ve dvacátém století byla druhá světová válka. Tyto události společně s událostmi studené války, zásadně změnily pohled na skupiny považované za rasy. Nejvíce ovlivnily názory na rasy začátky dekolonizace v Asii a Africe a dále také Holocaust, který později vyvolal morální odpor a pohoršení, neboť se ukázaly následky rasismu. Dekolonizace v Asii a Africe naopak posílila význam nově nezávislých států, které byly tvořeny národy, které odmítali přetrvání bělošské nadřazenosti v jejich státech.

Rasismus je ideologie, která představuje soubor koncepcí vycházejících ze strachu z cizího (xenofobie) a tvořících jeho ideologickou nadstavbu. Předpokládá fyzickou a duševní nerovnost lidských plemen (ras) a rozhodující vliv rasových odlišností na dějiny a kulturu lidstva.³⁴ Rasové teorie jsou podloženy představou, že lidstvo bylo původně rozděleno na nižší a vyšší rasy. Vyšší tvůrčí rasy jsou určeny k vládnutí. Nižší rasy není pro jejich neschopnost třeba. Rasismus byl v průběhu historie používán jako ideologický základ pro agresivní chování, ovládání a vykořisťování lidí.

Rasismus můžeme rozdělit na měkký a tvrdý, kdy měkký rasismus nemá agresivní podobu a jedná se spíše o pasivní společenský postoj. Můžeme sem zařadit rozlišování, diskriminaci a omezování, nikoli však hanobení, ničení apod. Není identifikován jako nezdravý společenský jev, ale jako celospolečensky sdílená norma.

---

³³CHARVÁT, J., *Současný politický extremismus a radikalismus*. Praha: Portál, 2007, s. 78-84.

³⁴ŠÍŠKOVÁ, T., *Výchova k toleranci a proti rasismu*. Praha: Portál, 2008, s.13.

Naopak tvrdý rasismus je agresivnější a je snadno rozpoznatelný. Projevuje se hrubým jednáním jako je například rasové násilí, vyhrožování, ničení, zášť, hanobení, podněcování a podobně.

S rasismem je úzce spojená také xenofobie. Slovo xenofobie pochází z řeckého slova xénos (příchozí) a fóbos (bázeň, úzkost). Xenofobie. Představuje jistý předpoklad k rasismu. Znamená strach před cizí etnickou, jazykovou, kulturní skupinou a zajímavé je, že se s xenofobií setkáváme spíše v etnicky více homogenních oblastech, než v zemích kde je skladba obyvatelstva významně ovlivněna přistěhovalectvím. Xenofobní postoje obyvatel však nutně ještě neznamenají otevřené vystupování proti odlišnému etniku.³⁵

Rasismus slouží v extremistickém prostředí jako posilování skupinové identity a nástroj mobilizace proti vnějšímu či vnitřnímu nebezpečí. Definice rasismu se pak používá jako politická ideologie, která se na základě biologických (rasových) rozdílů mezi lidmi snaží legitimizovat společenské nerovnosti. Jako všechny ideologie, i ideologie rasy volá po akci, zahrnuje politický a sociální program, a po svých zastáncích žádá aktivní přístup. Ideologie rasy soutěží o svou přízeň v rámci politiky, je přijímána nebo odmítána politickým zřízením. Rasismus ve smyslu ideologie využívá jak domnělé existence ras a hodnocení jejich schopností, tak chování přítomnostních rasistických předsudků, případně rasistické diskriminace a násilí k tomu, aby ospravedlňoval buď činnost směřující k zachování stávajícího rasistického společenského pořádku, anebo snahu nositelů „správné rasy“ takový pořádek nastolit.³⁶

Je jasné, že ne všechny rasistické postoje jsou otevřeně deklarovány. U některých organizací jsou překryty zdůrazňováním vlastenectví, patriotismem a hrdostí na národní tradice.

Antisemitismus patří k významné složce pravicového extremismu. Je však přítomen také na levicové extremistické scéně, ale neprojevuje se jako rasově zabarvený, ale spíše kritikou k politice státu Izrael vůči arabským státům, kdy je stát Izrael prezentován jako prodloužená ruka americké imperiální politiky.

Nenávist proti Židům je zde zaměřena proti jejich náboženskému a rasovému původu. Zde je ovšem třeba rozlišit antijudaismus a rasistický antisemitismus.

---

³⁵WOLF, J., *Lidské rasy a rasismus v dějinách a současnosti*. Praha: UK, 2002, s. 131.

³⁶WOLF, J., *Lidské rasy a rasismus v dějinách a současnosti*. Praha: UK, 2002, s. 114-115.

Antijudaismus je přítomen zvláště u skupin ovlivněných náboženským fundamentalismem. V českém kontextu se jednalo o křesťanský antijudaismus, kde Židé byly hlavně chápány jako náboženská skupina, která odmítla spasitele Ježíše Krista, a tak se vydělili od křesťanského společenství, k jejich překonání jejich „viny“ však plně postačovalo přijetí křestu. Nenávist k Židům tak byla směřována k jejich kultuře a náboženství nikoli k jejich etniku. Tento antijudaismus byl typický pro křesťanský venkov, církevní instituce zachovávaly spíše zdrženlivý postoj. Antijudaismus jako kulturní nevraživost vůči Židům se projevuje v současnosti v Čechách u organizací se zaměřením na české národovectví, České hnutí za národní jednotu, Lipový kříž, pokus o založení české obdoby Práva a spravedlnosti.³⁷

Rasový antisemitismus - v průběhu 19. stol. byl náboženský antisemitismus často nahrazován antisemitismem rasovým. V období nástupu tohoto druhu antisemitismu se začaly objevovat teorie, které usvědčovaly Židy z tajných plánů na ovládnutí světa. Tyto teorie se opíraly o postřehy, že Židé jsou velmi často zaměstnáváni v různých odvětvích a je jich tam neúměrně mnoho. Tyto odvětví byly například žurnalistika či bankovníctví. Lidé ale většinou přehlíželi fakt, že existovaly určité diskriminační zákony, které neumožňovali Židům vykonávat jinou práci. Důsledkem tohoto rasového antisemitismu byla narůstající nenávist obyvatel vůči Židům, projevovaná násilnostmi na Židech, ovlivněná a podpořená nacionalistickými myšlenkami. Rasový antisemitismus vrcholil za období tzv. třetí říše, kdy pro Adolfa Hitlera byli Židé hlavním nepřítelem. Po druhé světové válce a holocaustu se stal antisemitismus v evropských zemích v podstatě neznámým pojmem. To ale neznamená, že by přestal existovat, pouze se projevuje rozdílně a jinak se označuje.

Dříve pronásledovali křesťané Židy a muslimy kvůli jejich náboženskému přesvědčení a chování, které ovlivňovala jejich víra. Většina menšin na celém světě, které se stanou obětí nějakého druhu násilí či diskriminace, se od svých utlačovatelů liší spíše kulturně, nebo nábožensky.

Rasový antisemitismus má ve své nejbrutálnější formě svůj základ v díle předního ideologa nacismu Alfreda Rosenberga Mýtus 20. století a knize Adolfa Hitlera Můj boj. Hitlerův Můj boj je deklarováním víry v biologicky chápanou evoluci lidstva, jejíž podstatou je boj o přežití ras. Židovské etnikum je zde představeno jako

---

³⁷DANICS, Š., KAMÍN, T., *Extremismus, rasismus a antisemitismus*. Praha: Policejní akademie, 2008, s. 133.

nejpodřadnější rasa ze všech, protože na rozdíl od jiných ras nevytváří svou vlastní kulturu, ale také kvůli životu v rozptýlení (diaspoře) parazituje na hostitelských národech a jejich kulturách a oslabuje je. Takzvanými Norimberskými zákony se nacisté snažili židovské obyvatelstvo společensky zcela izolovat od státotvorného etnika. Židé v Německu nesměli zastávat veřejné úřady, vykonávat specializovaná povolání, nesměly uzavírat s Němci sňatky a podléhali přísné evidenci. Tato opatření měla dosáhnout odchodu Židů do emigrace. Po vypuknutí války a obsazení Polska a velké části východní Evropy Německem, se násilí proti Židům stupňovalo a pod pravomoc Říše se dostalo několik milionů východoevropských Židů. Politika antisemitismu vyvrcholila na konferenci ve Wansee v lednu 1942, kde bylo přijato konečné řešení židovské otázky, které spočívalo ve zničení fyzické existence židovského etnika. Výsledkem bylo vyvraždění 5-6 milionů evropských Židů do roku 1945. Pro určitou část extremistické pravice je významným tématem zpochybňování masové vraždy Židů. Kolektivní vina Němců musela být přijata z mocenských důvodů, čímž měli být demoralizováni a lépe ovládnuti. V Německu se jedná o příznivce strany Deutsche Volsunion nebo Nationaldemokratische Partei Deutschland. V Čechách se pak popírači existence genocidy židovského národa nacházejí nejčastěji mezi příznivci hnutí Blood and Honour, Autonomních nacionalistů či Národního odporu nebo Dělnické strany sociální spravedlnosti. Při jejich manifestacích bývají naopak zdůrazňovány civilní oběti války v Německu „páchány“ Spojenci. Nejznámějším jsou každoroční pochody na památku obětí bombardování Drážďan v únoru 1945. Vedle popírání holocaustu se projevují také dokazováním spiknutí židovské rasy proti bílé. Zejména pro nejradikálnější odnož hnutí skinheads, kterou je v současnosti hnutí Blood and Honour, je antisemitský boj dominantním tématem, který v jejich globálním pohledu přesahuje i odpor proti Romům.³⁸

Antisemitismus se také projevuje ve víře ve spiknutí tajných společenství – iluminátů, židozednářů, rosenkruciánů, kde židé vystupují jako součást globálního spiknutí mocenských elit. V českém prostředí je již několikrát vydán Protokoly sionských mudrců, např. na webu Contrás, pamflet carské policie z Ruska 19. století, kde židé rozhodují v zákulisí o světové politice.³⁹

---

³⁸DANICS, Š., KAMÍN, T., *Extremismus, rasismus a antisemitismus*. Praha: Policejní akademie, 2008, s. 130-132.

³⁹DANICS, Š., KAMÍN, T., *Extremismus, rasismus a antisemitismus*. Praha: Policejní akademie, 2008, s. 132.

Neonacistické a neofašistické organizace a uskupení působící v České republice:

Národní odpor - součástí Národního odporu je Anti-Antifa, která provádí sledování antifašistů a organizuje útoky proti nim.⁴⁰ Toto hnutí navazuje na bloud&honour DB. Stále častěji organizuje veřejné demonstrace, manifestace a protestní pochody. Členové a příznivci Národního odporu se téměř pravidelně účastní demonstrací proti NATO.⁴¹

Hnutí národního sjednocení - reprezentuje sféru fašizujících skupin. Tato organizace má v současnosti několik desítek členů a sympatizantů.⁴²

Sdružení pro republiku - Republikánská strana Československa (SPR-RSČ) vznikla krátce po revoluci a pokusila se navázat kontakt s částí české emigrace, vycházející povětšinou z vyhraněného antikomunismu a katolického fundamentalismu. V devadesátých letech se nejvýznamnější pravicově extrémní subjekt dostal až na parlamentní úroveň. Již od počátku tvrdě útočila na legitimitu polistopadového režimu, kdy již rok po 17. listopadu 1989 vydalo nakladatelství vydávající tiskoviny SPR-RSČ proslulou Analýzu 17. listopadu Miroslava Dolejšího s předmluvou Miroslava Sládka. Zde se prezentovaly listopadové události jako výsledek dohod rozvětek SSSR a USA a celá nová garnitura vlády sestavovaná Občanským Forem byla vykreslena jako prodloužená ruka spiknutí Židů a mezinárodních sil Nového řádu. Strana byla v českém parlamentu až do roku 1998.⁴³

Dne 15. května 2013 byla strana nejvyšším správním soudem rozpuštěna.

Republikáni Miroslava Sládka pokračující v činnosti SPR-RSČ, odmítají současnou podobu evropské integrace a členství České republiky v NATO. Dříve mezi jejich hlavní témata patřilo takzvané německé nebezpečí, požadování od SRN válečných reparací za II. světovou válku.⁴⁴

---

⁴⁰DANICS, Š., *Extremismus hrozba demokracie*. Praha: Police History, 2002, s. 53.

⁴¹MV ČR, *Zpráva o problematice extremismu na území ČR*, Praha, MV, 2000, s. 7-8.

⁴²MV ČR, *Zpráva o problematice extremismu na území ČR*, Praha, MV, 2000, s. 7-8.

⁴³DANICS, Š., KAMÍN, T., *Extremismus, rasismus a antisemitismus*. Praha: Policejní akademie, 2008, s. 34.

⁴⁴DANICS, Š., KAMÍN, T., *Extremismus, rasismus a antisemitismus*. Praha: Policejní akademie, 2008, s. 34.

Národní strana a jejich politika směřovala proti zvýhodňování menšin a k obhajobě české národní identity. Ač je strana řazena mezi krajně pravicové strany, odmítá neonacismus, hlásí se spíše k tradicím českého fašismu nebo spíše českého nacionalismu. Národní strana usilovala o obnovení plné suverenity českého státu. Z tohoto postoje vyplývalo striktní odmítání členství ČR v Evropské unii a NATO. Její program mířil hlavně proti současné přistěhovalecké politice a proti ideologii multikulturalismu.

Přestože se jednalo o stranu s marginálními výsledky ve volbách, její zisky se pohybovaly pod 0, 25%, vynikala vysokou mírou medializace. Nejvíce probíranou kauzou se stala kauza se umístěním památníku v místě romského koncentračního tábora v Letech u Písku. Po této události byla NS po několik dní v hlavních zpravodajských relacích. Další spektakulární akcí byl pochod proti Landsmanšafu. Znáмым se stal jejich pokus o zřizování dobrovolnických jednotek Národních gard, které aby se nedostaly do rozporu s českým právem, nebyly ozbrojené, ale byly budované na „přísném vojenském principu“ a měly dohlížet na bezpečnost v problémových lokalitách. Jejich vznik odůvodňovala NS neschopností policie zajistit občanům klid a strachem z chování menšin a imigrantů.⁴⁵

Dělnická strana sociální spravedlnosti je v současnosti nejsilnější pravicově-extremistickou stranou, která personálně i organizačně navazuje na soudně rozpuštěnou (v roce 2010) Dělnickou stranu. Jedním z důvodů pro rozpuštění Dělnické strany byl její propojenost s neonacistickými skupinami. Strana začala profilovat na takzvané romské otázce, kde prosazuje tvrdý přístup k takzvané „cikánské kriminalitě“ a podporuje i sebeobrané aktivity občanů. Jejím předsedou je dlouholetý funkcionář SPR-RSČ Tomáš Vandas, stejně jako velká část příznivců a členů pochází o SPR-RSČ. Výrazně se vymezuje vůči nepřizpůsobivým osobám a lidem zneužívajícím sociální dávky.⁴⁶

Vlastenecká fronta je dalším hnutím hlásícím se k českému národovectví. Její členové zdůrazňují protimasarykovské vlastenectví a tradice českého fašismu jako je prvorepubliková organizace Vlajka. Vlastenecká fronta se snaží svou veřejnou aktivitou stále víc podřizovat záměru a transformovat se z občanského sdružení na politickou

---

⁴⁵DANICS, Š. KAMÍN, T., *Extremismus, rasismus a antisemitismus*. Praha: Policejní akademie, 2008, s. 35-36

⁴⁶MAREŠ, M., *Pravicový extremismus v České republice*. Praha: Fridrich-Ebert-Stiftung, 2012, s. 7.

stranu. Je patrné, že založením takového subjektu by v České republice začala působit ultrapravicová nacionalistická politická strana, která by mohla oslovit určitý počet voličů.⁴⁷

Vlastenecká liga – hlásí se k politické koncepci autoritativního konzervatismu. Za své vzory si zvolili J. Žižku, J. Husa, nebo například také T. G. Masaryka. Vlastenecká liga se nehlásí k fašistické skupině. Ostatní skinheadské organizace mají k této skupině negativní postoj, považují ji za zrádce rasy a národa.⁴⁸

Hnutí skinheads je pro veřejnost nejznámějším hnutím pravicového extremismu. Vyznavače hnutí skinheads poznáme tak, že má vyholenou hlavu, košili zastrčenou do džínových kalhot, které mají šle. Tyto šle nesmějí být širší než ¾ palce. Na nohou má těžké dělnické boty s okovanou špičkou, obvykle značky Dr./Doc. Martens. Dále je oblečen do letecké bundy tzv. Bombera. Skinheads byli vyznavači značek, které vyráběli oblečení určené pro dělnickou třídu. Mezi takové to značky patří například Lonsdale London, Fred Perry a Ben Sherman.⁴⁹

Hnutí samo vzniklo jako nestrukturovaná subkultura ve Velké Británii na přelomu 70. a 80. let. Jeho příslušníci se přidaly k myšlence „White Power“, bojující za etnicky čistou bílou rasu proti přistěhovalcům přijíždějícím do Velké Británie.⁵⁰

Pod vlivem britské krajně pravicové strany British national front (britská národní fronta) se hnutí rozdělilo do tří skupin – rasistické, nerasistické (apolitické, tradiční) a antirasistické. Na jedné straně stáli rasisté ovlivnění rasismem a politickým programem krajní pravice, proti nim záhy začali vystupovat Skinheadi navazující na původní multikulturní levicový základ celého hnutí. Stranou celého konfliktu se snažili stát Tradiconalisté udržující duch původně nepolitického hnutí. Přestože se záhy všechny tyto skupiny rozšířily po celé Evropě, rasistická větev se stala nejvíce proslulou. Pro většinu lidí tak slovo Skinhead stále znamená fašista, nebo rasista⁵¹. Rasistická větev skinheads se dále dělí na neofašisty a neonacisty, kdy neofašisté navazují na tradice Italského fašismu, prosazovaného v Itálii Benitem Mussolinim, naopak neonacisté prosazují názory Německé říše a Adolfa Hitlera. Pojem fašismus

⁴⁷MV ČR, *Zpráva o problematice extremismu na území ČR*. Praha, MV, 2000, s. 9.

⁴⁸MV ČR, *Zpráva o problematice extremismu na území ČR*. Praha, MV, 2000, s. 12.

⁴⁹DANICS, Š., KAMÍN, T., *Extremismus, rasismus a antisemitismus*. Praha: Policejní akademie, 2008, s. 59.

⁵⁰DANICS, Š., *Extremismus*. Praha: Police history, 2002, s. 51.

⁵¹CHARVÁT, J., *Současný politický extremismus a radikalismus*. Praha: Portal, 2007, s. 125.

pochází od latinského slova *fascis*, svazek, což odkazuje k původnímu symbolu, kterým se ve starověkém Římě označovali úředníci, tzv. liktoři a liktorský svazek prutů s vetknutou sekerou (tzv. *fascis lictoriae*) se stal také oficiálním symbolem fašismu. Základem fašismu je spojení určité skupiny osob jen na základě např. politického přesvědčení apod. Naopak nacismus vyznává přesvědčení, že pouze jedna rasa je vyvolená a předurčená k vedení ostatních a tou rasou jsou árijci.⁵²

V českém prostředí se skinheadské hnutí začalo objevovat na sklonku 80. Let a jeho počátky jsou spojeny s působením hudební skupiny Orlík, jejímž zakladatelem byl Daniel Landa a David Matásek a která si získala příznivce i mimo skinheadské hnutí. Jejich texty byly protikomunistické a hlavně se zaměřovali na problémovou cikánskou menšinu. Zpočátku bylo hnutí vystavěno na vyhraněném vlastenectví, zdůrazňovaly se významná období českých dějin, husitství (na koncertech Orlíku se hrála píseň *Kdož jsou Boží bojovníci*), legionářská tradice, odbojová činnost za protektorátu. Až později se vlivem přicházejícím z Německa začaly některé skinheadské organizace přiklánět k otevřenému rasismu a neonacismu. Nezdá se, že by vědomí protichůdnosti tradic (připomínání období české historie proti vyloženým odkazům na nacistickou Třetí říši), pozdějším skinheadům nějak vadila.⁵³

Následně vznikaly další skinheadské hudební skupiny, jako například skupina Hubert Macháně, Braník, Bílý odpor, nebo také Tři sestry v čele s Lou Fanánkem Hagenem a Frantou Sahulou. Tato velmi oblíbená hudební skupina se dnes řadí k punk rockové hudbě.

Později došlo k rozdělení krajní pravice, na extrémní skinheads a na politickou krajní skupinu, republikány. Vznikla politická strana Sdružení pro republiku Republikánská strana Československa, jejímž předsedou byl Miroslav Sládek.

V Čechách také vznikla pobočka mezinárodní neonacistické organizace *Hammerskins nation* pod názvem *Bohemia Hammer Skinheads*. Ostatní skinheads se pak sdružovali nadále buď ve *Vlastenecké lize*, nebo v nově vzniklé skupině s názvem *Vlastenecká fronta*. Významnou úlohu plní v posledních letech *Dělnická strana sociální svobody* dříve *Dělnická strana*, *Národní odpor*, *Autonomní nacionalisté* a dnes již oficiálně neexistující organizace *Národní korporativismus*.⁵⁴

---

⁵²CHARVÁT, J., *Současný politický extremismus a radikalismus*. Praha: Portal, 2007, s. 65.

⁵³DANICS, Š., KAMÍN, T., *Extremismus, rasismus a antisemitismus*. Praha: Policejní akademie, 2008, s. 58.

⁵⁴CHARVÁT, J., *Současný politický extremismus a radikalismus*. Praha: Portal, 2007, s. 146-153.

Bohemia hammer skin (B.H.S) - Tato skinheadská skupina oficiálně neexistuje. Jedná se o českou odnož mezinárodní organizace Hammer Skins, která vznikla v USA. Tyto dvě organizace spojuje idea nacionálního socialismu a přežití bílé rasy. Jde o nejradikálnější hnutí skinheads, založené na vůdcovském principu, označují se za rytíře bílé rasy a svými názory se blíží až k náboženské sektě. Velmi pečlivě vybírají nové členy této organizace, kdy tento výběr může trvat až několik let. Během této doby jsou uchazeči sledováni, jak se chovají a zda projevují dostatečně svoji loajalitu. Podle odhadů má tato skupina kolem 700 členů, ve věkovém průměru okolo 25 let.⁵⁵

Bloud & honour division bohemia (B&H DB) – V překladu se tato organizace jmenuje Krev a čest. Vznikla počátkem 80. let ve Velké Británii a otevřeně se hlásila k myšlenkám národního socialismu. Rozdíl můžeme najít v tom, že B&H se hlásí k německému nacismu. Tato organizace hrála významnou roli při vytváření pravicové extremistické scény, v 1998 a 1999 roce došlo po úspěšných zákrocích státních orgánů k utlumení její činnosti. Někteří členové tohoto hnutí se však snažili proniknout do jiných seskupení a řádně se zaregistrovat jako občanská sdružení.⁵⁶

Redskins – jsou proslulí intenzivními útoky na ultrapravicové skupiny a členy fašistických organizací. Vyznávají různé marxistické ideologie. Často jsou orientovány anarchisticky. Příslušníci nosí oblečení v červených barvách, jsou viditelně označeni odznaky svých ideologií a význačné jsou také jejich nápisy redskins na bombrech a baseballových čepicích.⁵⁷

Kindrskin – Jedná se o skupinu tvořenou tzv. Módními skinheady. Jedná se o velmi mladé lidi nejčastěji ve věku od 14 do 16 let, kteří přebírají vnější symboliku skinheads bez vnitřního porozumění jejich ideologií. Nejsou názorově vyhranění a ve stylu oblékání a nášivek často najdeme kombinaci jinak společně se nevyskytujících markantu, pramenící právě z neznalosti hnutí. Jde jim především o styl oblékání, fyzické násilí a požívání alkoholu. Často se chtějí vyrovnat starším vzorům, a proto jsou

---

⁵⁵DANICS, Š., KAMÍN, T., *Extremismus, rasismus a antisemitismus*. Praha: Policejní akademie, 2008, s. 59.

⁵⁶MV ČR, *Zpráva o problematice extremismu na území ČR*. Praha, MV, 2000, s. 7.

⁵⁷MV ČR, *Zpráva o problematice extremismu na území ČR*. Praha, MV, 2000, s. 13.

ochotni udělat cokoli, včetně brutálního násilí. Členové této skupiny si vyberou náhodnou oběť a potom ji v přesile fyzicky napadnou.⁵⁸

White arian resistance (W.A.R.) - V překladu název této organizace znamená Bílý árijský odpor - mezinárodní organizace, která připravuje své příslušníky k rasové válce. Je to mezinárodní teroristická extremistická organizace. Tato organizace otevřeně mluví o rasové válce. Která je nevyhnutelná. Proto se členové W.A.R stále připravují na pouliční boje, shromažďují zbraně a učí se je ovládat. Současné ultrapravicové hnutí skinheads můžeme charakterizovat jako neonacisticky, fašisticky a nacionalisticky orientované skiny se všemi ideovými proudy.⁵⁹

Sharpskins (S.H.A.R.P) - Jako reakce na radikalizaci hnutí skinheads vzniklo ve světě také v 80. letech hnutí SHARP Skinheads Against Racial Prejudice. Toto hnutí bylo protipólem rasistických skinheadů a jejich cílem byl boj proti projevům rasismu a fašismu. Začátkem 90. let proniklo toto hnutí i do České republiky a začalo ovlivňovat názory v hnutí skinheads u nás. Hnutí SHARP existuje v ČR asi od roku 1995, ale zatím nemá nějak výrazně moc příznivců.⁶⁰ Z bezpečnostního hlediska lze hnutí označit za bezproblémové. Zajímavostí je, že nejsou stoupenci fašismu ani rasismu, ale naopak proti rasismu a fašismu bojují. Vydávají velmi kvalitní hudební časopisy.

Boneheads tvoří nejmilitantnější jádro ultrapravicových skinů. Některé skupiny mají dokonce charakter paravojenských či teroristických organizací a bojový výcvik je pro ně samozřejmostí. V České republice bývali napojeni na Republikány Miroslava Sládka a Republikánskou mládež.⁶¹

Národní obec fašistická se snaží navázat na předválečnou Národní obec fašistickou generála Radoly Gajdy.⁶²

V roce 1939 došlo k zániku této strany a to sloučením do strany Národního souručenství.

---

⁵⁸MV ČR, *Zpráva o problematice extremismu na území ČR*. Praha, MV, 2000, s. 13.

⁵⁹DANICS, Š., *Extremismus hrozba demokracie*. Praha: Police history, 2002, s. 52.

⁶⁰CHMELÍK, J., *Symbolika extremistických hnutí*. Praha: Armex, 2000, s. 13.

⁶¹DANICS, Š., KAMÍN, T., *Extremismus, rasismus a antisemitismus*. Praha: Policejní akademie, 2008, s. 59.

⁶²DANICS, Š., *Extremismus hrozba demokracie*. Praha: Police history, 2002, s. 52.

Rytíři Slunečního kruhu - neonacističtí skinheadi s kultem Adolfa Hitlera. Jejich ženská odnož zajišťuje pomoc vězněným skinům. Ideologie vychází z neonacismu, nacionálního socialismu, rasismu a antisemitismu. Kromě nacismu se hnutí hlásí také k americkému rasistickému Ku-klux -klanu.⁶³

Oi-skini je zvláštní větev skinů, u jejich příslušníků nehraje tak výraznou roli ideologie, hlavní je skupinová příslušnost k hnutí.⁶⁴

Hooligans – specifickou skupinou, která však nepatří k hnutí skinheads jsou hooligans, neboli rowdies. Jedná se o fanoušky fotbalových a hokejových klubů, jejichž společnou vlastností je požívání alkoholu před zápasy, páchání výtržností na stadionech a napadání fanoušků ostatních klubů. Hooligans nejsou nijak organizováni. V jejich jednání je patrná davová psychóza a často dochází ke společným výtržnickým akcím s neobvyklou brutalitou.⁶⁵

3. 2 Levicový extremismus a jeho nebezpečnost v ČR

Levicový extremismus je fenomén představující alternativu k extremismu pravicovému a klade do popředí princip rovnosti, který se snaží rozšířit do všech oblastí společenského života. Zjednodušeně řečeno, zatímco společnost, která ctí občanské svobody a respektuje tržní ekonomiku, říká každému podle jeho schopností, levicově orientované organizace říkají každému podle jeho potřeb. Prostředkem má být zespolečnění výrobních prostředků, protože předpokládají, že stávající vlastníci se nebudou chtít výrobních prostředků (kapitálu) vzdát dobrovolně, vidí cestu k uskutečnění svých cílů v revoluci a k té se alespoň ve verbální rovině hlásí. V konečném důsledku srovnává lidi takovým způsobem, který vede k zániku jejich individuální lidské svobody. Lze konstatovat, že levicový extremisté mohou vycházet z ucelné ideologie anarchismu či komunismu, z komunistických odnoží v podobě trockismu, stalinismu a maoismu. Extrémní důsledky vyvozují ze zdůrazňování

---

⁶³DANICS, Š., KAMÍN, T., *Extremismus, rasismus a antisemitismus*. Praha: Policejní akademie, 2008, s. 60.

⁶⁴DANICS, Š., KAMÍN, T., *Extremismus, rasismus a antisemitismus*. Praha: Policejní akademie, 2008, s. 59.

⁶⁵MV ČR, *Zpráva o problematice extremismu na území ČR*. Praha: MV, 2000, s. 13.

fundamentální lidské rovnosti a zasazují se o totální osvobození člověka od všech společenských, politických, ekonomických a kulturních vlivů. Předpovídají zrození takzvaného nového člověka, který odmítá dosud známé formy společenského uspořádání a navozuje pocit úplné spokojenosti a harmonie na zemi. Aktivita levicových extremistů směřují v duchu ideologie zaměřené revolučně-marxisticky k nastolení socialisticko-komunistického systému nebo v duchu anarchie ke společnosti bez vlády. Odmítají panující normy, zákony a především monopol státu na násilí. Při svých protestních aktivitách neváhají použít násilí k prosazení svých záměrů, které nemusí být vždy motivovány politicky, ale spíše vyjadřují protest vůči konzumní společnosti. Jako specifickou skupinu lze označit tzv. nebolševiky, či ortodoxní komunisty, kteří kladou důraz na návrat reálného socialismu, jakožto formy vlády, existujících v zemích bývalého východního bloku.⁶⁶

Cílem levicového hnutí je vítězství umožňující vytvoření nové společnosti, v níž by panovala naprostá rovnost, panovaly vzájemné harmonické vztahy, založené na principu sounáležitosti, tolerance, dobré vůle a obětavosti. Levicoví extremisté usilují o vytvoření komunistického režimu nebo anarchie. Bez hlubšího poznání ideologie jsou stoupenci tohoto extremistického směru souhrnně označovány za anarchisty.

Zajímavé je, jak se levicový teoretikové staví k zdůvodnění oprávněnosti revolučního násilí. Marxismus, který pracuje s pojmy teze, antiteze a synteze se vypořádává s morálním dilematem v triádě takto:⁶⁷

- Teze - vražda je zločin.
- Antiteze - vražda není zločin.
- Synteze - vražda je oběť nevinnosti, kterou přináší revolucionář revoluci.

Samostatná část levicového extremismu, takzvaní antiglobalisté, nepřicházejí s konstruktivním konceptem nové společnosti, ale odmítají současnou konzumní podobu společnosti a existující normy a zákony.⁶⁸

Levicový extremismus se dělí na dva základní směry. Tím prvním je komunismus a druhým anarchismus. Rozdíl mezi nimi je daleko větší než rozdíl mezi pravicovými směry extremismu a to především kvůli jejich ideovému zaměření

---

⁶⁶DANICS, Š., KAMÍN, T., *Extremismus, rasismus a antisemitismus*. Praha: Policejní akademie ČR, 2008, s. 39.

⁶⁷PREISNER, R., *Kritika totalitarismu*. Londýn: Rozmluvy, 1984, s. 23.

⁶⁸DANICS, Š., KAMÍN, T., *Extremismus, rasismus a antisemitismus*. Praha: Policejní akademie, 2008, s. 50.

Anarchismus vznikl v 19. stol z dělnického hnutí a jeho hlavním znakem je odmítání všech autorit, disciplín, pořádku a povinností. Snaží se prosazovat úplnou svobodu jednotlivce a svobodu vůle a názorů. K dosažení svých cílů používají anarchisté jak násilné, tak i nenásilné způsoby, jako jsou například demonstrace, ale i napadání politických protivníků, popřípadě i terorismus. Současnou nejvýznamnější anarchistickou skupinou v ČR je Antifašistická akce AFA, na niž se volně napojují jiné, stejně orientované proudy, anarchistických antifašistů zapojené do kampaně ANTIFA. Tento proud představuje nejradikálnější složku anarchistického hnutí zaměřenou zejména na násilné střety s krajně pravicovými extremisty. Další významnou skupinou, v rámci naší i Slovenské republiky, je Československá anarchistická federace ČSAF. Můžeme však najít i některé extremistické ekologické organizace, jako je anarchistická skupina na ekoanarchistické ideové bázi, Země především! - Earth First! aj.⁶⁹

Ve svých počátcích měl anarchismus společné kořeny s komunismem, když chtěl odstranit stávající systém. Dá se říci, že komunisté (nebo marxisté což je v podstatě totéž), vycházeli přes anarchismus k uchopení moci a vybudování totalitarismu.⁷⁰ Anarchismus je tak jistá, marxismem odmítnutá forma socialismu. Nejedná se o ucelenou teorii, ale o soubor učení, jejichž společným základem je odmítání veškeré veřejné autority. Stavějí se jak proti státu, tak proti všem centralizovaným organizacím, tedy i politickým stranám a církvím. Systém po revoluční změně bude spočívat v existenci sdružení, ve kterých si každý najde své místo, při zachování osobní svobody, například v družstvu nebo v samosprávě továrny.

Mezi základní proudy anarchismu patří:⁷¹

- **individualismus:** základem individualistického anarchismu je představa suverénního jedince, který bude samostatný, soběstačný a bude dosahovat svých cílů za dobrovolného souhlasu ostatních nebo cestou dohody s nimi.

- **mutualismus:** základní myšlenkou mutualismu je omezení státní moci nad soukromým vlastnictvím. Podle mutualistů se totiž majetek akumuluje v rukách nejbohatších vrstev a mutualisti žádají stanovit určitý limit, nad který je všechn majetek nepotřebný pro běžný život.

⁶⁹MAREŠ, M., *Extremismus jako bezpečnostní hrozba*. Praha: Ministerstvo obrany ČR, 2011, s. 25.

⁷⁰MAREŠ, M., *Extremismus jako bezpečnostní hrozba*. Praha: Ministerstvo obrany ČR, 2011, s. 25.

⁷¹CHARVÁT, J., *Současný politický extremismus a radikalismus*. Praha: Portál, 2007. s. 114 – 118.

- **syndikalismus:** hlavní teorií syndikalistů je změna státního aparátu nikoli formou ozbrojené revoluce, ale prostřednictvím generálních stávek dělnické vrstvy, která by vedla ke změně státní organizace.

- **anarchokomunismus:** patří k nejradikálnější formě anarchismu. Anarchistický komunismus požaduje likvidaci státu a kapitalismu včetně peněz a jejich nahrazení sítí dobrovolně navzájem kooperujících komunit. Anarchokomunismus odmítá práci za odměnu a soukromé vlastnictví, neboť tyto faktory mohou vést k zbohatnutí určité vrstvy obyvatel. Připouští se zde jen vlastnictví věcí, které si vynucují naše potřeby. Kdo nebude chtít pracovat a spolupracovat s ostatními, ten nebude mít právo využívat plody společné práce. Ten, kdo bude pracovat, bude mít právo využít společný majetek podle svých potřeb.

Stoupenci anarchismu se rovněž hlásí k revoluční změně společnosti a revolučnímu násilí, ale své místo zde má i pacifismus, který je chápán jako odmítnutí války, která je v současném systému vedena pouze ze sobeckých pohnutek. Čeští anarchisté nahlížejí kriticky na členství ČR v NATO.⁷²

Levicové organizace a uskupení působící v České republice:

Komunistická strana Čech a Moravy (KSČM) nebývá hodnocena jako extremistická organizace, přestože je stranou, která vznikla až v roce 1990. Bývá považována za dědice Komunistické strany Československa (KSČ). Hlavní argument, který jí přisuzuje extremistické postoje, je již v názvu komunistická, kterým se přihlašuje k ideologii hlásající třídní nenávisť. Formálně se vzdala třídního boje, ale v interní komunikaci se hovoří o třídním boji jako o možné strategii do budoucna. Pravdou je, že extremistické názory uvnitř KSČM tvoří frakci v opozici proti reformně naladěným členům, kteří se z KSČM snaží udělat moderní levicovou stranu. Proto lze

---

⁷²DANICS, Š., *Extremismus*. Praha: Triton, 2003, s. 31.

najít důvody proč hodnotit KSČM jako extremistickou, ale i argumenty zdůvodňující pouze její radikálnost v podobě klasické opozice proti vládě.⁷³

Komunistický svaz mládeže je organizace přímo vycházející z učení Marxe, Engelse a Lenina.⁷⁴

Komunistická strana Československa (KSČ) vznikla jako frakce, vycházející důsledně z marxismu-leninismu, tedy komunistická organizace očištěná bez reformních komunistů snažících se o běžnou opoziční činnost v demokratickém státu. Nostalgie po restauraci předlistopadových poměrů, kdy byla mocenská úloha KSČ ve státě ústavně zakotvena, demonstrovala volba Miroslava Štěpána (bývalého předsedy pražské KSČ odpovídného za násilné potlačování demonstrací v roce 1989) za předsedu strany.⁷⁵

V roce 1989 se strana přejmenovala na Komunistickou stranu Čech a Moravy (KSČM) a 7. dubna 1992 zanikla.

Slovanský výbor ČR je organizace působící jako součást Mezinárodního slovanského výboru se sídlem v Moskvě. Hlavním pilířem je zde ideologie panslavismu, myšlenka slovanské vzájemnosti s vedoucí úlohou Ruska. Panslavismus byl v době první republiky částečně spjat s pravicí, protože ruští panslavisté pocházeli z řad politické emigrace, bojující proti komunistické Moskvě. Po válce se však ideologie panslavismu zmocnili čeští komunisté, a tak je v současnosti spjat s politickou levicí, i když tato idea stále oslovuje i nekomunistické příznivce levice. Organizace spolupracuje s hnutím Srbové na Kosovu a serverem Orthodoxia, a důsledně odsuzují aktivity NATO a USA v Kosovu a Bosně.⁷⁶

Antifašistická akce sdružuje militantní antifašisty, kteří vytvářejí bojové skupiny v jednotlivých regionech. Zaměření antifašistů je nejenom proti rasistickým skupinám, ale také proti státu, který omezuje občanská sociální práva.⁷⁷

K nejčastějším konfliktům stoupců extrémní levice se zákonem v České republice dochází u anarchistů v souvislosti s protestními akcemi, především demonstracemi, pořádanými zejména na protest proti nárůstu nacistických, rasistických

---

⁷³DANICS, Š., KAMÍN, T., *Extremismus, rasismus a antisemitismus*. Praha: Policejní akademie, 2008, s. 40.

⁷⁴DANICS, Š., *Extremismus hrozba demokracie*. Praha: Police history, 2002, s. 28-29.

⁷⁵DANICS, Š., *Extremismus hrozba demokracie*. Praha: Police history, 2002, s. 28.

⁷⁶DANICS, Š., *Extremismus*. Praha: Triton, 2003, s. 30.

⁷⁷DANICS, Š., KAMÍN, T., *Extremismus, rasismus a antisemitismus*. Praha: Policejní akademie, 2008, s. 41.

a xenofobních tendencí ve společnosti. Akce nejčastěji pořádané proti akcím pravicových extremistů většinou vyústí v otevřený střet s policií a následné útoky proti majetku.

Na hraně s levicovým extremismem se setkává také environmentální extremismus, který má kořeny v radikálních ekologických hnutích. Tito radikálové jsou také označováni v literatuře jako zelení antiglobalisté.⁷⁸ Jejich pozitivní motivací je snaha o ochranu přírody a o trvale udržitelný rozvoj. Vidění světa se ovšem u tohoto typu extremismu odehrává na protikladu a konfliktu mezi civilizací a přírodou.

Environmentalismus je hnutí, které má ve své podstatě zájem na ekologii, také se někdy hovoří jako o ekologismu, ale svým působením zasahuje zvláště do politiky, kdy se snaží o změnu politických a hospodářských nastavení, které poškozují životní prostředí.

V České republice se environmentální extremisté projevují převážně v rámci Hnutí Duha, nebo v české pobočce mezinárodní organizace Greenpeace. Mediálně nejznámějšími akcemi byla v minulosti blokáda dostavby jaderné elektrárny Temelín nebo blokáda Národního parku.

Projevy environmentálního extremismu v ČR nemají v současnosti násilný charakter.

3.3 Náboženský extremismus a jeho nebezpečnost v ČR

Náboženský extremismus nelze obejít bez pojmu náboženského fundamentalismu, což je pojem označující takové chápání společnosti, kde se neodděluje právo a politika od náboženství. Fundamentalisté odmítají jakoukoli existenci sekulárního státu, kde by jednotlivé oblasti života byly od sebe odděleny. To je vidět nejlépe na islámském právu šaría, které nezná žádnou oblast společnosti, kterou by upravoval jiný než náboženský zákoník. Proto bývá nejčastěji s fundamentalismem spojován právě islám, u něhož v průběhu historie nedošlo k takovému oddělení světské a duchovní moci jako v křesťanských zemích. Islámští fundamentalisté usilují o prvotnost náboženství před politikou, chtějí prosadit podobu státu jako islámskou teokracii. Pro Českou republiku je však hrozba islámského fundamentalismu malá,

---

⁷⁸DANICS, Š., KAMÍN, T., *Extremismus, rasismus a antisemitismus*. Praha: Policejní akademie, 2008, s. 49.

neboť zdejší muslimská komunita je příliš malá a její příslušníci patří k umírněnějším muslimům.⁷⁹

Jiným typem náboženského extremismu jsou sekty. Charakteristika sekt je dána jako uzavřená společnost s vyhraněným vztahem k okolí a vyhraněným chápáním dobra a zla. Sektu tak většinou definujeme jako organizovanou skupinu nábožensky zaměřených lidí s dogmaticky nekonvenčními názory na úlohu a postavení člověka ve společnosti, založenými na kultu osobnosti, s výraznou psychickou manipulací osobnosti, zaměřené na rozložení osobní identity jednotlivce, vedoucí až k vytvoření duševního otroctví a absolutní závislosti na vůdci sekty. Sekty často vznikají z protestu vůči velkému náboženskému směru. Sektářské jednání vyznačující se psychickou manipulací se členy, dogmatické názory a uzavřenost před skutečným světem, se může projevat nejen v náboženské společnosti, ale také v politickém uskupení, nebo v jiných oblastech života.⁸⁰

Hlavními znaky sekty jsou:⁸¹

a) Uzavřenost a pohled na svět v hraničních kategoriích. Jejich pohled na společnost se odehrává v přísném rozlišení na dobro, uvnitř společenství sekty a na zlo, které představuje okolní svět.⁸² Jejich uzavřenost znemožňuje přistupování na kompromisy a jakýkoli dialog. Charakter sekty je do značné míry dán již osobností zakladatele.

b) Vstup do společenství sekty je velice jednoduchý, ale výstup je silně ztížen extrémním obrazem nepřítelů.

c) Pocit výlučnosti pro členy sekty. Je v nich udržováno vědomí mimořádné vyvolenosti a s tím se pojí i velké emoční zatížení jednotlivých členů.⁸³

---

⁷⁹DANICS, Š., KAMÍN, T., *Extremismus, rasismus a antisemitismus*. Praha: Policejní akademie, 2008, s. 48.

⁸⁰CHMELÍK, J., *Extremismus a jeho právní a sociologické aspekty*. Praha: Linde, 2001, s. 40-41.

⁸¹CHMELÍK, J., *Extremismus a jeho právní a sociologické aspekty*. Praha: Linde, 2001, s.43.

⁸²OPATRŇÝ, A., *Malý slovník sekt*. Kostelní Vydří: Karmelitánské nakladatelství, 1998, s. 105-106.

⁸³CHMELÍK, J., *Extremismus a jeho právní a sociologické aspekty*. Praha: Linde, 2001, s. 43.

Hlavní směry náboženského sektářství

Scientologická církev funguje jako psychokult, který založil v roce 1955 americký spisovatel sci-fi Lafayette Ron Hubbard. Podle scientologů má každý člověk v sobě mocnou duchovní bytost (thétana), plnému rozvynutí však brání stresující prožitky z minulých životů. Zastánci učení tvrdí, že dokážou své klienty zbavit těchto zábran (engramů) metodou pohovorů (auditingů). Důsledkem auditování bývají u řady klientů duševní poruchy. Za své služby si scientologové nechávají dobře zaplatit. Odborníci nepovažují scientologii za náboženství, ale spíše za druh podnikání, které přináší velké zisky. Sekta má ústředí v Los Angeles a celosvětově se k ní hlásí několik milionů lidí. V České republice má 500-800 členů.⁸⁴

Psychologové a psychiatři poukazují především na nebezpečí auditingu. Auditing je jakési terapeutické sezení, při němž je diagnostikovaný uveden do lehké hypnózy a je v něm vyvolán negativní zážitek.

Svědkové Jehovovi je učení, které směřuje křesťanství s prvky islámu (islámské pojetí Boha). Jejich nebezpečnost spočívá ve zcela nekritické poslušnosti vůči autoritativnímu vedení, které rozhoduje o každých aspektech života členů.⁸⁵

Život ve společenství probíhá ve zvlášť propracovaném systému, do něhož má být zapracován každý z členů. Každý z členů tak musí odpracovat určitý počet hodin strávených v práci pro společenství, zvláště pak misionářským působením v okolí.

Veřejnost ví hlavně o příkazech, které se týkají členů Svědků či jejich dětí, hlavně se jedná o zákaz krevní transfuze.

Imanuelité je jedna z nejnebezpečnějších sekt v ČR. V sektě docházelo k psychickým manipulacím se členy, které vedly k sebevraždám. Zakladatel Jan Dvorský se vydával za syna člověka, Parsifala Imanuela, mesiáše, přicházejícího vybudovat Tisíciletou říši. Členové sekty se vzdali svých majetků a odcházeli do zcela izolovaných komunit.⁸⁶

Tato sekta od roku 1995 neexistuje.

---

⁸⁴VOJTÍŠEK, Z., *Encyklopedie náboženských směrů v ČR*. Praha: Portál, 2004, s. 259-261.

⁸⁵CHMELÍK, J., *Extremismus a jeho právní a sociologické aspekty*. Praha: Linde, 2001 s. 51.

⁸⁶CHMELÍK, J., *Extremismus a jeho právní a sociologické aspekty*. Praha: Linde, 2001, s. 48.

Hnutí Grálu je učení o třech různých úrovních vývoje lidstva, v té nejnižší se nachází současné lidstvo, vyšších úrovní se dosahuje postupně skrze nové poznání a dobrou morálku.⁸⁷

Církev sjednocení je hnutí reverenda Moona, odnož křesťanské hereze, kde korejec Sun Myung Moon je považován za pokračovatele Ježíše Krista, který přišel na svět, aby vybudoval novou společnost.⁸⁸

---

⁸⁷CHMELÍK, J., *Extremismus a jeho právní a sociologické aspekty*. Praha: Linde, 2001, s. 49.

⁸⁸CHMELÍK, J., *Extremismus a jeho právní a sociologické aspekty*. Praha: Linde, 2001, s. 49.

4 Opatření demokratického státu v boji proti extremismu

Opatření proti extremismu je spojeno již s celkovým fungováním státu, který má zachovávat podmínky pro občany, ve kterých je důvěra právo a řád. Již výše bylo uvedeno, že etremistickým tendencím přejí výkyvy v oblasti sociální a hospodářské. V tomto smyslu lze za proti extremistickou politiku označovat jako fungování státu ve všech sférách.

Vznikat a vyvíjet činnost nemohou strany, které porušují ústavu a zákony nebo jejich cílem je odstranění demokratických základů státu. Strany, které nemají demokratické stanovy nebo které nemají demokraticky stanovené orgány. Strany, které směřují k uchopení a držení moci, zamezující druhým stranám ucházet se ústavními prostředky o moc, nebo strany, které směřují k potlačení rovnoprávnosti občanů. Strany, jejichž program nebo činnost ohrožují mravnost, veřejný pořádek nebo práva a svobodu občanů.⁸⁹

4.1 Principy protiextremistické politiky

Na celostátní úrovni je protiextremistická politika daná ústavním právem, kde jsou stanoveny základní principy, ze kterých je třeba vycházet při posuzování politických stran a hnutí. V Ústavě je Česká republika definována jako demokratický právní stát založený na úctě k právům a svobodám člověka a občana. Dále pak český stát je založen na demokratických hodnotách a nesmí se vázat ani na výlučnou ideologii, ani na náboženské vyznání. Má být garantována ideová neutralita státu. Státní moc má sloužit všem občanům a každý může činit vše, co není výslovně zakázáno. Z toho vyplývá rámec pro činnost politických stran a hnutí.

V zákoně č. 424 z roku 1991 je upraveno za jakých podmínek mohou vznikat a vyvíjet činnost. Podle tohoto zákona nemohou vznikat strany, které:⁹⁰

a) porušují ústavu a zákony nebo jejich cílem je odstranění demokratických základů státu,

---

⁸⁹DANICS, Š., *Extremismus*. Praha: Triton, 2003, s. 44.

⁹⁰DANICS, Š., *Extremismus*. Praha: Triton, 2003, s. 44.

b) strany, které nemají demokratické stanovy nebo které nemají demokraticky stanovené orgány,

c) strany, které směřují k uchopení a držení moci, zamezující druhým stranám ucházet se ústavními prostředky o moc, nebo strany, které směřují k potlačení rovnoprávnosti občanů,

d) strany, jejichž program nebo činnost ohrožují mravnost, veřejný pořádek nebo práva a svobodu občanů.

Podání návrhu na rozpuštění strany přísluší vládě. Rozpustit stranu může pouze Nejvyšší správní soud, přezkoumat rozhodnutí Nejvyššího správního soudu může Ústavní soud.

Z rozhodnutí Ústavního soudu, který potvrdil rozsudek Nejvyššího správního soudu o rozpuštění Dělnické strany. Ústavní soud se ztotožňuje s principy bránící se demokracie, jejichž právní aplikace je opodstatněná s přihlédnutím k historickým zkušenostem s nacistickou a komunistickou totalitou nejen v našem státě, nýbrž i v celoevropském kontextu. Jestliže jsou odpůrci demokracie a hodnot, na kterých demokracie stojí, připraveni na ni útočit, musí být i demokratický režim připraven bránit se těmto atakům, a to v nutných případech i omezením základních práv.

Ústavní soud zdůrazňuje, že přes nepochybnost základních práv pro každého, je právem i povinností demokratického státu přiměřenými prostředky bránit sebe sama i společnost, kterou reprezentuje, proti destruktivním útokům ze strany těch hnutí a jednotlivců, jež popírají a zpochybňují základní demokratické hodnoty. Demokracie, která by bezvýhradně odmítla používat proti svým protivníkům státní moc, otevírala by bránu nejen anarchii, ale i totalitě. Právo menšiny na vyjádření jejího politického postoje nesmí být zaměňováno za právo libovolnými prostředky hlásat zlo; povinnost demokratického právního státu (nesvázaného žádnou výlučnou ideologií) uplatňovat státní moc v mezích a způsobem stanovených zákonem nelze pak zaměňovat s rezignací čelit projevům zla a nenávisti i takovými prostředky, jež se šířitelům těchto projevů mohou jevit jako tvrdé.

Nejdůležitějším faktorem při hodnocení obranných mechanismů, jež je demokratický právní stát oprávněn použít proti těm, kteří primárně mají za cíl demokracii zlikvidovat, je nezbytnost a přiměřenost s důrazem na fakt, že omezení základních práv může být prováděno pouze v krajních případech. Svoboda projevu se

totiž nevztahuje pouze na informace a myšlenky, které jsou přijímány pozitivně nebo jsou považovány za neurážlivé nebo nedůležité, ale také na ty, které urážejí, pohoršují, ruší.

Omezení či dokonce trestní postih projevů bude nezbytně nutný v demokratické společnosti tehdy, pokud budou tyto projevy obsahovat výzvy k násilí, či k popírání, zpochybňování, schvalování nebo ospravedlňování zločinů proti lidskosti spáchaných v minulosti (srov. např. tzv. Osvětimská lež), jakož i k podpoře a propagaci hnutí směřujících k potlačení základních lidských práv a svobod, a to zvláště ve vztahu k některým minoritám. V případě nenávistných projevů přitom není možné zkoumat pouze jejich prvoplánový obsah, nýbrž i jejich celkový kontext.

V každém případě musí být předmětný projev za hranou ochrany nikoli jen hypoteticky. Kritiku projevů obsaženou v odůvodnění soudních rozhodnutí nelze a priori odmítat pod záminkou jejich političnosti. Ústavně zaručenou nezávislost soudů nelze zaměňovat s juristickou impotencí., v důsledku které by justice sama sobě zakazovala uvážít relevantní souvislosti jednání sice nepochybně politického, ale všemi svými charakteristikami excesivně vybočujícího z ústavně chráněné volné a svobodné soutěže politických sil. I politickým projevem může být spáchán trestný čin, přičemž v rámci úvah soudu upínajících se k závěru o naplnění jeho skutkové podstaty nemůže se soud hodnocení takového politického projevu vyhnout.⁹¹

4.2 Vládní strategie boje proti extremismu v ČR

Ministerstvo spravedlnosti ČR se do boje proti extremismu zapojuje v souvislosti s extremistickou kriminalitou. Daleko důležitějším je v rámci boje proti extremismu Ministerstvo vnitra ČR. Hlavním nástrojem v rámci resortu MV je ustavičný monitoring extremistické scény. Problematikou extremismu se na MV zabývá především Odbor bezpečnostní politiky.

Extremismus bude vždy součástí společnosti. Koncepce nemá za cíl jeho úplné vymazání z politické mapy, ale nastavení mantinelů jeho existence v rámci

---

⁹¹Ústavní soud ČR, *Dělnická strana* [online], Ústavní soud 2009 [cit. 2014-03-16]. Dostupné z WWW: <http://www.nssoud.cz/docs/Delnicka_strana_original.pdf>.

demokratických mechanismů České republiky. Ambicí materiálu je poskytnutí návodu, který napomůže marginalizaci extremistů do té míry, aby přestali představovat bezpečnostní riziko. Nejefektivnější zbraní současných extremistů je propracovaná a cílená propaganda. Její účinky jsou znásobeny tím, že v podstatě žádná instituce systematicky nedemaskuje její pravou podstatu. Cílem Ministerstva vnitra, Policie ČR, ale i všech ostatních zainteresovaných institucí musí být otevřeně, jednoduše a srozumitelně zprostředkovat veřejnosti sdělení, kdo jsou extremisté, čeho a jakým způsobem chtějí dosáhnout a jaké to může mít důsledky. Dále vysvětlit veřejnosti, v čem spočívá jejich bezpečnostní hrozba a jak se před ní chránit⁹²

5. pilířů koncepce boje proti extremismu:⁹³

1. Síla extremistů vychází z lidské nevědomosti. Jedinou možností, jak bojovat s jejich štvavou propagandou, je komunikace, otevřenost a nabízení alternativy.
2. Poučení lidé si dokáží vytvořit obranné mechanismy vůči nebezpečným myšlenkám. Výhodnost demokratické alternativy musí vysvětlovat škola.
3. Boj proti extremismu není jen záležitostí Ministerstva vnitra a policie, ale i dalších vládních i nevládních subjektů. Jenom spoluprací s nimi lze extremisty odsunout do role bezvýznamného hráče.
4. Specialisté, kteří bojují proti extremismu, musí vědět, co mají dělat a dostat k tomu dostatečný prostor. Profesionalizace je výhodnější než paušální represe.
5. Konkrétní pachatele trestné činnosti je nutné nekompromisně postihovat za efektivního využití stávajících prostředků a mechanismů.

---

⁹² Ministerstvo vnitra ČR, *Boj proti extremismu* [online]. Ministerstvo vnitra, 2009 [cit. 2014-04-10]. s. 22–24. Dostupné z WWW: <<http://www.mvcr.cz/clanek/priorita-ministerstva-vnitra-boj-proti-extremismu.aspx>>.

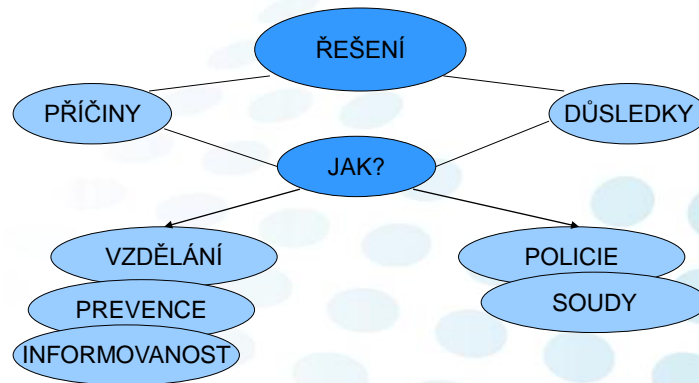
⁹³ Ministerstvo vnitra ČR, *Boj proti extremismu* [online]. Ministerstvo vnitra, 2009 [cit. 2014-04-10]. s. 22–24. Dostupné z WWW: <<http://www.mvcr.cz/clanek/priorita-ministerstva-vnitra-boj-proti-extremismu.aspx>>.

Obrázek č. 1: Koncepce boje proti extremismu⁹⁴

Koncepce boje proti extremismu

5 pilířů → řeší nejenom důsledky, ale především příčiny

4.3 Trestní právo ve vztahu k extremismu

Trestní právo výslovně nepoužívá pojem extremismu, ale jeho normy ochraňují demokratické zřízení a postihují projevy příznivců extremistických hnutí nebo skupin.

§ 403

Založení, podpora a propagace hnutí směřujícího k potlačení práv a svobod člověka.⁹⁵

(1) Kdo založí, podporuje nebo propaguje hnutí, které prokazatelně směřuje k potlačení práv a svobod člověka, nebo hlásí rasovou, etnickou, národnostní, náboženskou či třídní zášť, nebo zášť vůči jiné skupině osob, bude potrestán odnětím svobody na rok až pět let.

⁹⁴ Ministerstvo vnitra ČR, Boj proti extremismu [online]. Ministerstvo vnitra, 2009 [cit. 2014-04-10]. Dostupné z WWW: <<http://mvcr.cz/soubor/extremismus-ppt.aspx>>.

⁹⁵FENYK, J., HÁJEK, R., POLÁK, P., STRÍŽ, I., *Trestní zákoník a trestní řád*. Praha: Linde, 2010, s. 1283.

(2) Odnětím svobody na tři léta až deset let bude pachatel potrestán,

- a) spáchá-li čin uvedený v odstavci 1 tiskem, filmem, rozhlasem, televizí, veřejně přístupnou počítačovou sítí nebo jiným podobně účinným způsobem,
- b) spáchá-li takový čin jako člen organizované skupiny,
- c) spáchá-li takový čin jako voják, nebo
- d) spáchá-li takový čin za stavu ohrožení státu nebo za válečného stavu.

(3) Příprava je trestná.

§ 404

Projev sympatií k hnutí směřujícímu k potlačení práv a svobod člověka⁹⁶

Kdo veřejně projevuje sympatie k hnutí uvedenému v § 403 odst. 1, bude potrestán odnětím svobody na šest měsíců až tři léta.

§ 405

Popírání, zpochybňování, schvalování a ospravedlňování genocidia⁹⁷

Kdo veřejně popírá, zpochybňuje, schvaluje nebo se snaží ospravedlnit nacistické, komunistické nebo jiné genocidium nebo jiné zločiny nacistů a komunistů proti lidskosti, bude potrestán odnětím svobody na šest měsíců až tři léta.

---

⁹⁶FENYK, J., HÁJEK, R., POLÁK, P., STRÍŽ, I., *Trestní zákoník a trestní řád*. Praha: Linde, 2010, s. 1285.

⁹⁷FENYK, J., HÁJEK, R., POLÁK, P., STRÍŽ, I., *Trestní zákoník a trestní řád*. Praha: Linde, 2010, s. 1287.

5 PRAKTICKÁ ČÁST

Praktická část bakalářské práce se zabývá průzkumem mezi obyvateli České republiky, za účelem zmapování znalostí a postojů české veřejnosti ve vztahu k extremismu v rámci okresu Rakovník. Průzkum je proveden za pomoci dotazníkového šetření, ve kterém jsou občané dotazováni, zda a kdy se naposledy setkali s projevy extremistických skupin a hnutí, jaký je jejich postoj a jaké jsou jejich znalosti k této problematice a podobně.

Část provedeného průzkumu byla zaměřena na studenty tří základních a jedné střední školy nacházejících se na okresu Rakovník. Dále se dotazníkového šetření zúčastnili příslušníci menšin, především rómských, ale také lidé žijících v jejich okolí.

Jako metoda výzkumu byl zvolen dotazník, který se skládá celkem z 12 otázek a z úvodní části, ve které jsou identifikační údaje jako například věk, pohlaví a bydliště. Většina z 12 otázek je uzavřených, pouze u dvou otázek je možnost doplnění vlastní odpovědi. Každá otázka je vyhodnocena samostatně a pro větší přehlednost je výsledek znázorněn v podobě grafu.

Výhodou dotazníkového šetření je rychlost získání informací od vysokého počtu respondentů za krátkou dobu. Dotazník byl anonymní, jeho vyplnění nebylo časově limitováno, což byla další výhoda, neboť většina respondentů odpovídá pravdivě. V případě, že by dotazník anonymní nebyl, odpovědi by se zřejmě lišily. Menší nevýhodou dotazníku může být neochota respondentů jej vyplňovat.

5.1 Cíl výzkumu

Cílem tohoto výzkumu je zjištění obecných znalostí o problematice extremismu a extremistických skupinách mezi lidmi, zmapování konkrétní situace v regionu v oblasti extremistických skupin a hnutí a zjištění současného stavu vnímání problematiky extremismu mezi žáky základních a středních škol a mezi veřejností v České republice.

5.2 Stanovení hypotéz

- 1) Znalosti české populace zejména mládeže v oblasti extremismu a extremistických skupin jsou spíše povrchní a obecné.
- 2) Postoj české populace k problematice extremismu je spíše negativní
- 3) Bezpečnostní situace na okrese Rakovník je z pohledu projevů extremismu zklidněná.
- 4) Bezpečnostní situace na okrese Rakovník je z pohledu projevu rasismu zklidněná.

5.3 Výzkumná metoda

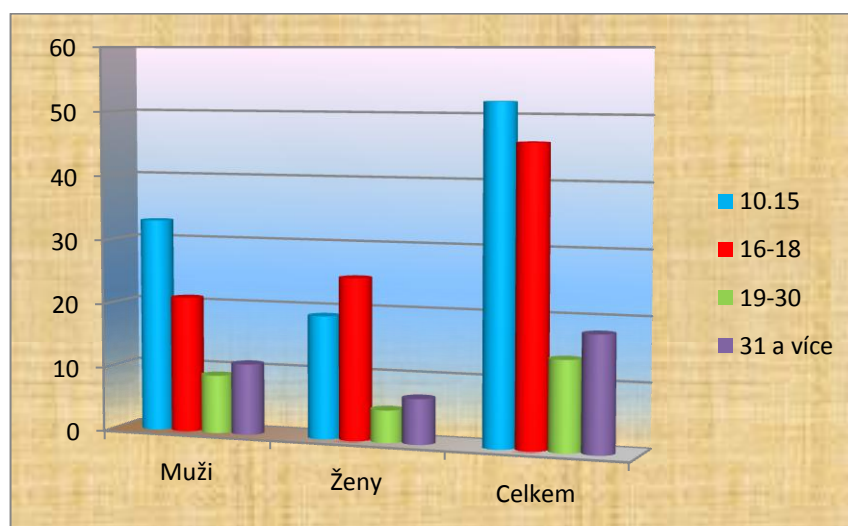
Jako první byli k dotazníkovému šetření osloveni žáci sedmých a devátých tříd Základní školy Čistá a Jesenice a studenti Integrované střední školy Jesenice a Integrované střední školy Rakovník. Dále byli do výzkumu vybráni příslušníci rómských menšin, a lidé žijících v jejich okolí na okrese Rakovník. Jednalo se o lidi různého věku a pohlaví žijící ve městě i na vesnici. Všem byl předložen uvedený dotazník, na který odpovídalo celkem 130 osob, z čehož bylo 74 mužů, což je v přepočtu 57% z celkového počtu respondentů a 56 žen, což je v přepočtu 43% z celkového počtu respondentů. U každé otázky je uvedeno zhodnocení odpovědí a pod každou otázkou je uvedena tabulka, ve které je znázorněn celkový počet respondentů, který je rozdělen na muže a ženy s celkovým součtem a výsledek je přepočítán na procenta.

Tabulka č. 1 - znázorňuje počet respondentů, kteří se zúčastnili dotazníkového šetření a jejich rozdělení dle věku a pohlaví. Celkem odpovídalo 130 respondentů, z nichž 52 osob, což je v přepočtu 40 %, bylo ve věku 10 až 15 let, 46 osob, což je v přepočtu 35 %, bylo ve věku 16 až 18 let, 14 osob, což je v přepočtu 11%, bylo ve věku 19 až 30 let a 18 osob, což je v přepočtu 14%, bylo ve věku 31 a více let.

Tabulka 1 - rozdělení respondentů dle věku a pohlaví⁹⁸

Věk	10 – 15	16 – 18	19 – 30	31 a více	Celkem
Muži	33	21	9	11	74
Ženy	19	25	5	7	56
Celkem	52	46	14	18	130

Garf 1- Grafické znázornění tabulky č. 1⁹⁹

⁹⁸ Vlastní zdroj

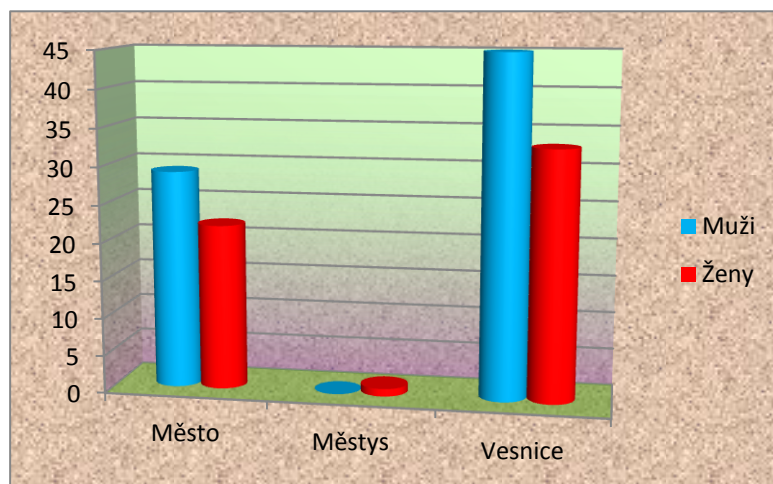
⁹⁹ Vlastní zdroj

Tabulka č. 2 – znázorňuje rozdělení respondentů dle místa bydliště a to na osoby žijící ve městě, městyse, nebo na vesnici. Z celkového počtu 130 respondentů jich 60 % bydlí na vesnici a zbylých 40% ve městě. Pouze jedna osoba bydlí v městyse.

Tabulka 2 - Rozdělení respondentů dle místa bydliště¹⁰⁰

	Muži	Ženy	Celkem
Město	29	22	51
Městys	0	1	1
Vesnice	45	33	78
Celkem	74	56	130

Garf 2 – Grafické znázornění tabulky č. 2¹⁰¹

¹⁰⁰ Vlastní zdroj

¹⁰¹ Vlastní zdroj

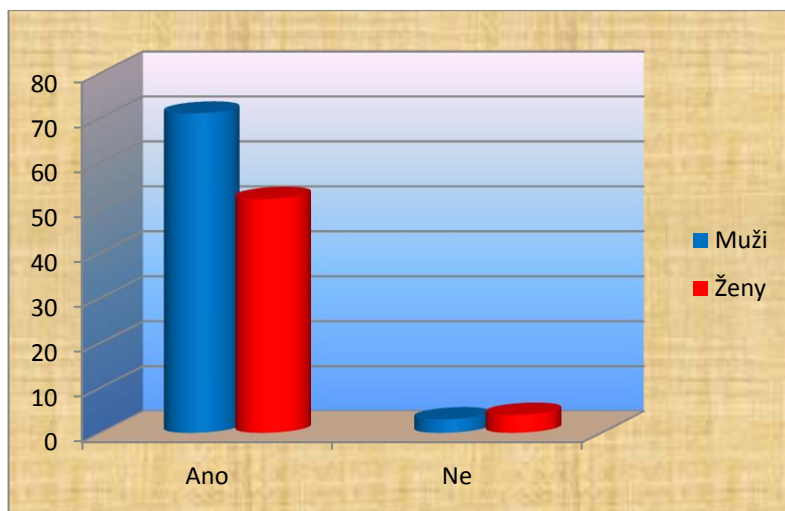
Otázka č. 1) Víte o tom, že v České republice působí různé extremistické skupiny a hnutí?

Tabulka č. 3 – Na tuto otázku z celkového počtu 130 respondentů jich 123, což je 95% z celkového počtu, odpovědělo ano. Zbýlých 7 respondentů, což je 5% z celkového počtu dotazovaných, neví o tom, že v ČR působí různé extremistické skupiny a hnutí.

Tabulka 3 - Výsledky otázky č. 1)¹⁰²

	Ano	Ne
Muži	71	3
Ženy	52	4
Celkem	123	7

Garf 3 – Grafické znázornění tabulky č. 3¹⁰³

¹⁰² Vlastní zdroj

¹⁰³ Vlastní zdroj

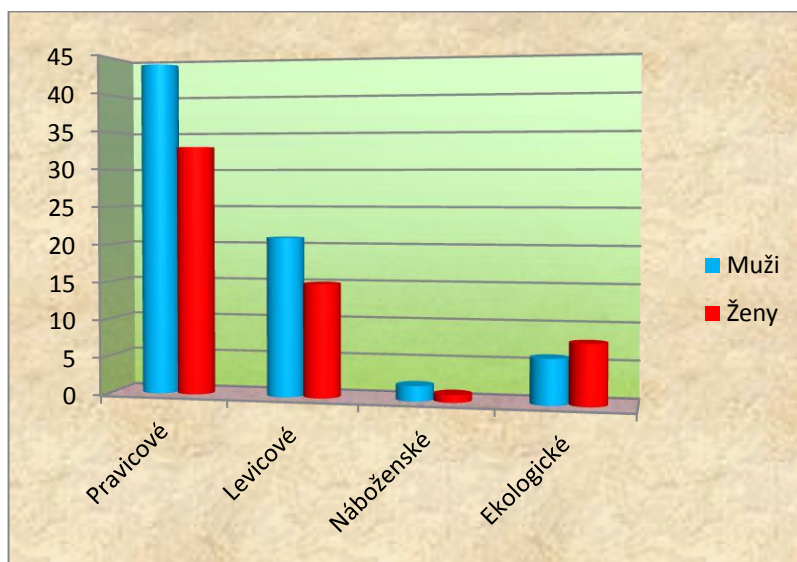
Otázka č. 2) Které extremistické skupiny a hnutí si myslíte, že se v České republice nejvíce projevují?

Tabulka č. 4 – Ze 130 respondentů si 77 osob, což je 59% z celkového počtu, myslí, že v ČR se nejvíce projevuje pravicový extremismus, dále 36 osob, což je 28% z celkového počtu, si naopak myslí, že v ČR se nejvíce projevuje levicový extremismus. Dále 3 osoby, což jsou 2% z celkového počtu, si myslí, že se v ČR nejvíce projevuje náboženský extremismus. Zbýlých 14 osob, což je 11% z celkového počtu, si naopak myslí, že nejvíce se v ČR projevují ekologické skupiny, či hnutí.

Tabulka 4 - Výsledek otázky č. 2¹⁰⁴

	Pravicové	Levicové	Náboženské	Ekologické
Muži	44	21	2	6
Ženy	33	15	1	8
Celkem	77	36	3	14

Garf 4 - Grafické znázornění otázky č. 2¹⁰⁵

¹⁰⁴ Vlastní zdroj

¹⁰⁵ Vlastní zdroj

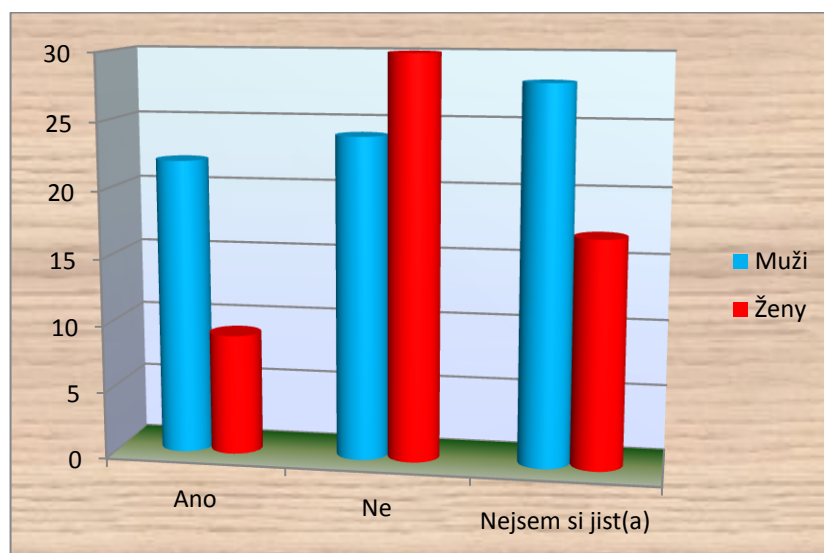
Otázka č. 3) Setkali jste se již s nějakým projevem extremismu?

Tabulka č. 5 – Ze 130 respondentů se 31 osob, což je 24% z celkového počtu, setkala s projevy extremismu, 54 osob, což je 41% z celkového počtu, se naopak s projevy extremismu nikdy neseťkalo a 45 osob, což je 35% z celkového počtu respondentů si není jisto, zda se s projevy extremismu setkalo, či ne.

Tabulka 5 - Výsledek otázky č. 3¹⁰⁶

	Ano	Ne	Nejsem si jist(a)
Muži	22	24	28
Ženy	9	30	17
Celkem	31	54	45

Garf 5 - Grafické znázornění otázky č. 3¹⁰⁷

¹⁰⁶ Vlastní zdroj

¹⁰⁷ Vlastní zdroj

Otázka č. 4) Jakým způsobem jste se s tímto setkali?

Tabulka č. 6 – Ze 76 respondentů se z vlastní zkušenosti setkalo s extremismem 23 osob, což je 30% z celkového počtu a 53 osob, což je 70% z celkového počtu odpovídajících, se s projevy extremismu setkalo prostřednictvím médií.

Tabulka 6 - Výsledek otázky č. 4¹⁰⁸

	Z vlastní zkušenosti	Z médií	Jinou formou
Muži	14	32	0
Ženy	9	21	0
Celkem	23	53	0

Garf 6 - Grafické znázornění otázky č. 4¹⁰⁹

¹⁰⁸ Vlastní zdroj

¹⁰⁹ Vlastní zdroj

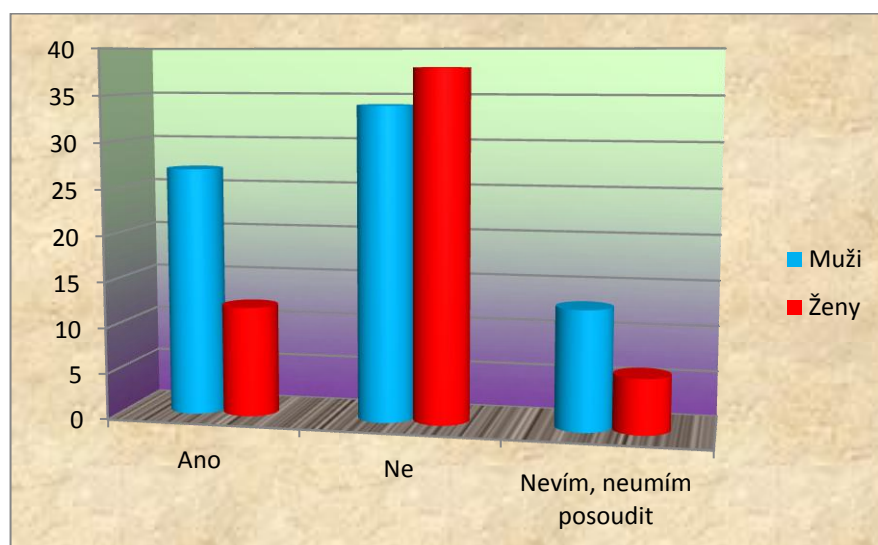
Otázka č. 5) Myslíte si, že prosazování cílů extremistických hnutí je prospěšné pro společnost?

Tabulka č. 7 – Ze 130 respondentů si 39 osob, což je 30% z celkového počtu myslí, že prosazování cílů extremistických skupin a hnutí je prospěšné pro společnost. Naopak 72 osob, což je 55% z celkového počtu, si myslí, že prosazování těchto cílů prospěšné není. Zbýlých 19 osob, což je 15% z celkového počtu respondentů, označilo odpověď nevím, neumím posoudit.

Tabulka 7 - Výsledek otázky č. 5¹¹⁰

	Ano	Ne	Nevím, neumím posoudit
Muži	27	34	13
Ženy	12	38	6
Celkem	39	72	19

Garf 7 - Grafické znázornění otázky č. 5¹¹¹

¹¹⁰ Vlastní zdroj

¹¹¹ Vlastní zdroj

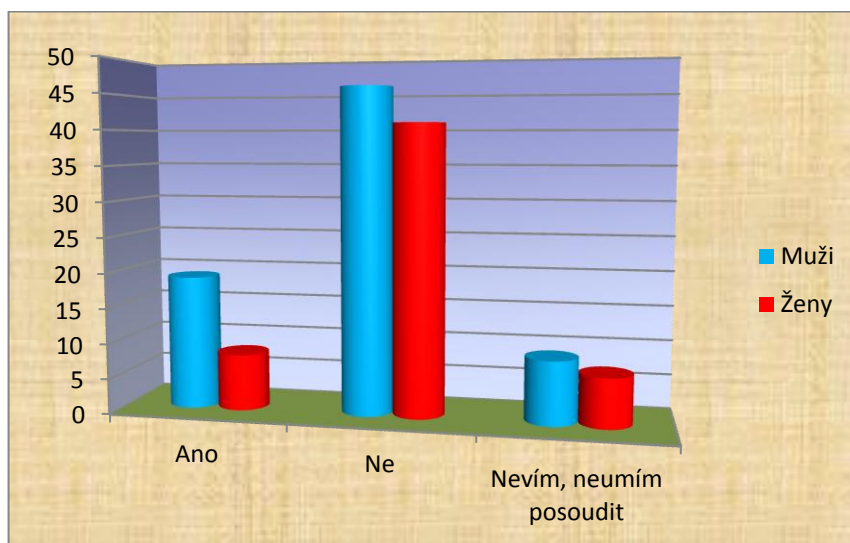
Otázka č. 6) Myslíte si, že prosazování cílů extremistických hnutí probíhá v souladu se zákonem?

Tabulka č. 8 – Ze 130 respondentů si 27 osob, což je 21% z celkového počtu myslí, že prosazování cílů extremistických skupin a hnutí probíhá v souladu se zákonem. Naopak 87 osob, což je 67% z celkového počtu, si myslí, že prosazování těchto cílů v souladu se zákonem neprobíhá. Zbylých 16 osob, což je 12% z celkového počtu respondentů, označilo odpověď nevím, neumím posoudit.

Tabulka 8 - Výsledek otázky č. 6¹¹²

	Ano	Ne	Nevím, neumím posoudit
Muži	19	46	9
Ženy	8	41	7
Celkem	27	87	16

Garf 8 - Grafické znázornění otázky č. 6¹¹³

¹¹² Vlastní zdroj

¹¹³ Vlastní zdroj

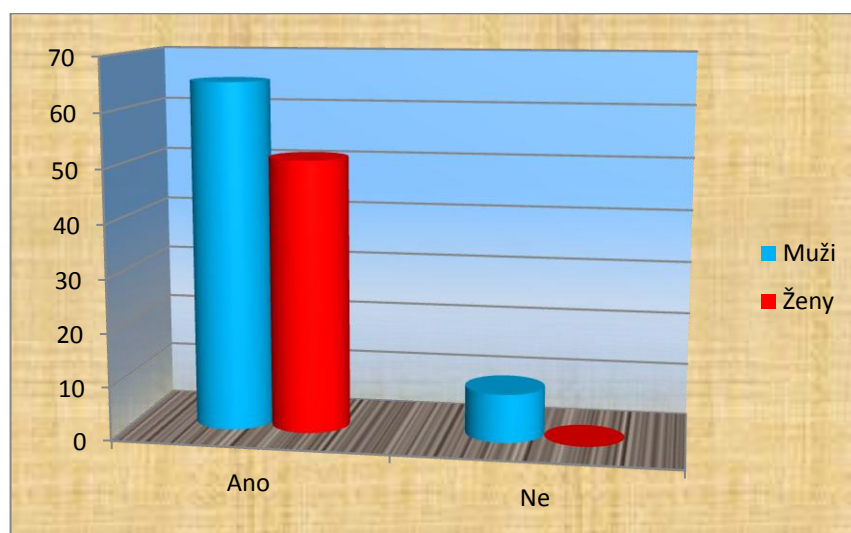
Otázka č. 7) Myslíte si, že se extremismus vyskytuje také na okrese Rakovník?

Tabulka č. 9 – Na tuto otázku z celkového počtu 130 respondentů si 116 osob, což je 89% z celkového počtu, myslí, že extremismus se také vyskytuje na okrese Rakovník. Zbýlých 14 respondentů, což je 11% z celkového počtu dotazovaných, si naopak myslí, že nikoli.

Tabulka 9 - Výsledek otázky č. 7¹¹⁴

	Ano	Ne
Muži	65	9
Ženy	51	5
Celkem	116	14

Garf 9 - Grafické znázornění otázky č. 7¹¹⁵

¹¹⁴ Vlastní zdroj

¹¹⁵ Vlastní zdroj

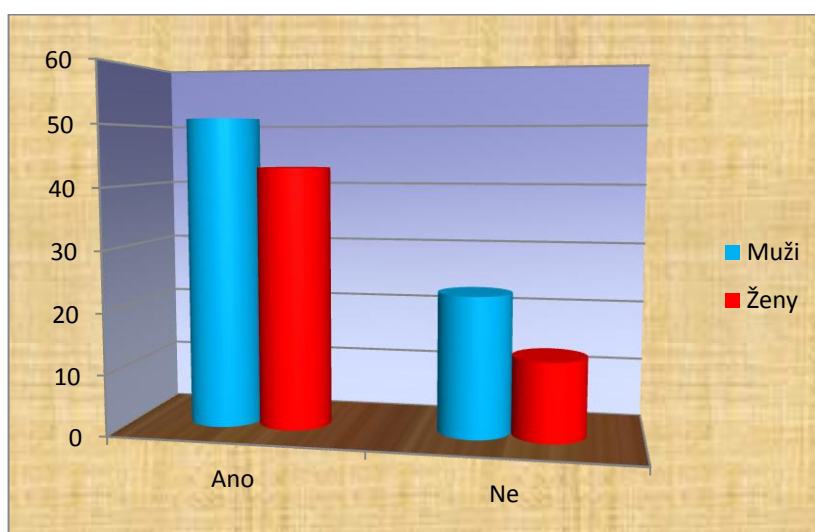
Otázka č. 8) Cítíte se na okrese Rakovník z pohledu projevů extremismu bezpečně?

Tabulka č. 10 – Na tuto otázku z celkového počtu 130 respondentů se 94 osob, což je 72% z celkového počtu, Cítí na okrese Rakovník z pohledu projevu extremismu bezpečně. Zbýlých 36 respondentů, což je 28% z celkového počtu dotazovaných, se naopak na okrese Rakovník bezpečně necítí.

Tabulka 10 - Výsledek otázky č. 8¹¹⁶

	Ano	Ne
Muži	51	23
Ženy	43	13
Celkem	94	36

Garf 10 - Grafické znázornění otázky č. 8¹¹⁷

¹¹⁶ Vlastní zdroj

¹¹⁷ Vlastní zdroj

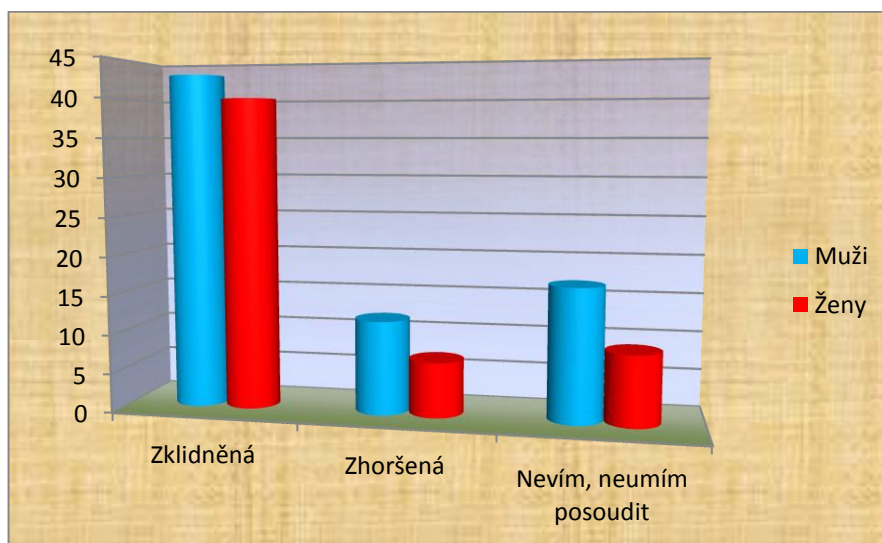
Otázka č. 9) Jak vnímáte z pohledu projevů extremismu situaci na okrese Rakovník?

Tabulka č. 11 – Ze 130 respondentů si 83 osob, což je 65% z celkového počtu myslí, že situace na okrese Rakovník je z pohledu projevů extremismu zklidněná. Naopak 19 osob, což je 15% z celkového počtu, si myslí, že tato situace na okrese Rakovník je naopak zhoršená a zbylých 26 osob, což je 20% z celkového počtu respondentů, označilo odpověď nevím, neumím posoudit.

Tabulka 11 - Výsledek otázky č. 9¹¹⁸

	Zklidněná	Zhoršená	Nevím, neumím posoudit
Muži	43	12	17
Ženy	40	7	9
Celkem	83	19	26

Gráf 11 - Grafické znázornění otázky č. 9¹¹⁹

¹¹⁸ Vlastní zdroj

¹¹⁹ Vlastní zdroj

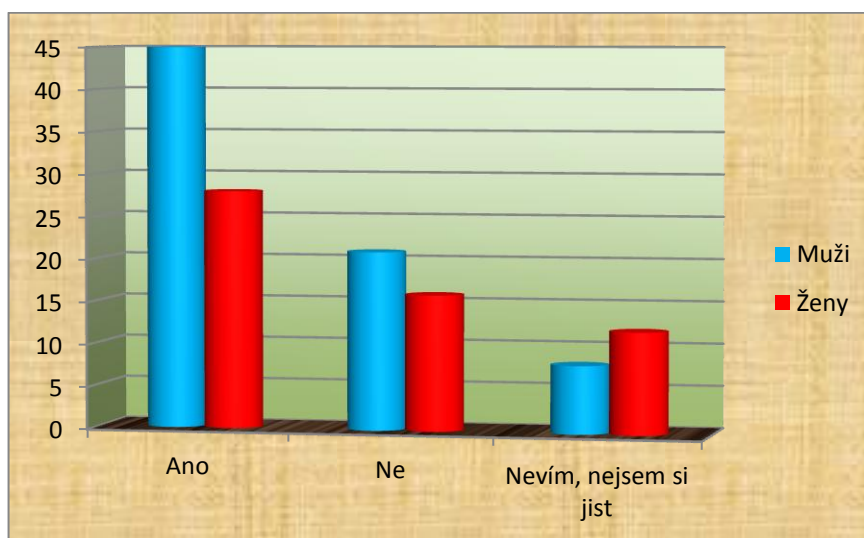
Otázka č. 10) Setkali jste se již s nějakým projevem rasismu?

Tabulka č. 12 – Ze 130 respondentů se 73 osob, což je 56% z celkového počtu, setkalo s projevy rasismu, 37 osob, což je 29% z celkového počtu, se naopak s projevy rasismu nikdy nesetkalo a 20 osob, což je 15% z celkového počtu respondentů si není jisto, zda se s projevy rasismu setkalo, či ne.

Tabulka 12 - Výsledek otázky č. 10¹²⁰

	Ano	Ne	Nejsem si jist(a)
Muži	45	21	8
Ženy	28	16	12
Celkem	73	37	20

Garf 12 - Grafické znázornění otázky č. 10¹²¹

¹²⁰ Vlastní zdroj

¹²¹ Vlastní zdroj

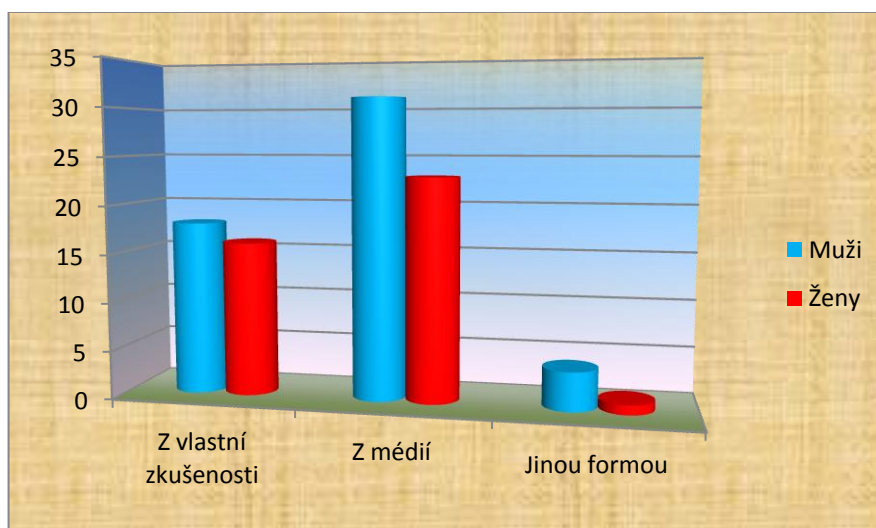
Otázka č. 11) Jakým způsobem jste se s rasismem setkali?

Tabulka č. 13 – Z 93 respondentů, kteří odpovídali na tuto otázku, se z vlastní zkušenosti setkali s rasismem 34 osob, což je 37% z celkového počtu. Dále 54 osob, což je 58% z celkového počtu odpovídajících, se s projevy rasismu setkalo prostřednictvím médií. Zbýlých 5 osob, což je 5% z celkového počtu respondentů uvedlo, že se s rasismem setkalo jinou formou. U dvou z těchto odpovědí nebyla konkrétní forma uvedena, u dvou odpovědí bylo uvedeno, že se respondenti s rasismem setkali ve škole a u poslední odpovědi bylo uvedeno, že se respondent s rasismem setkal z doslechu.

Tabulka 13 - Výsledek otázky č. 11¹²²

	Z vlastní zkušenosti	Z médií	Jinou formou
Muži	18	31	4
Ženy	16	23	1
Celkem	34	54	5

Garf 13 - Grafické znázornění otázky č. 11¹²³

¹²² Vlastní zdroj

¹²³ Vlastní zdroj

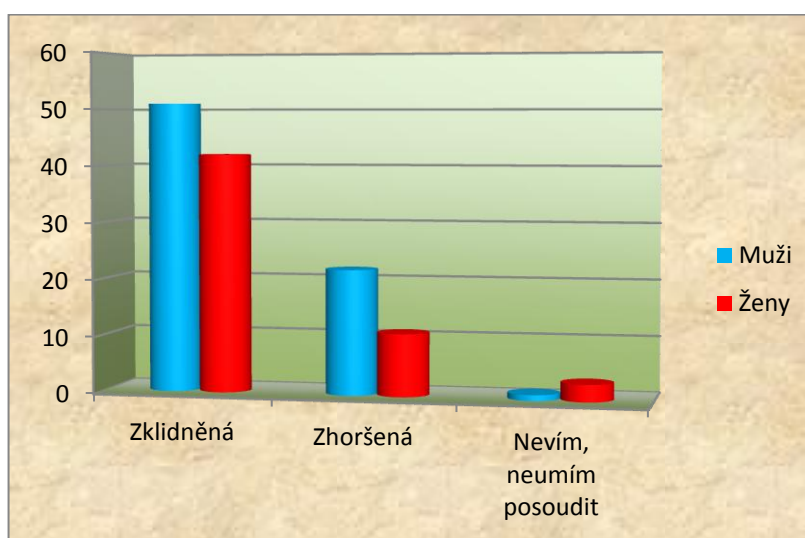
Otázka č. 12) Jak vnímáte z pohledu projevů rasismu situaci na okrese Rakovník?

Tabulka č. 14 – Ze 130 respondentů si 93 osob, což je 72% z celkového počtu myslí, že situace na okrese Rakovník je z pohledu projevů rasismu zklidněná. Naopak 33 osob, což je 25% z celkového počtu, si myslí, že tato situace na okrese Rakovník je naopak zhoršená a zbylé 4 osoby, což jsou 3% z celkového počtu respondentů, označilo odpověď nevím, neumím posoudit.

Tabulka 14 - Výsledek otázky č. 12¹²⁴

	Zklidněná	Zhoršená	Nevím, neumím posoudit
Muži	51	22	1
Ženy	42	11	3
Celkem	93	33	4

Garf 14 - Grafické znázornění otázky č. 12¹²⁵

¹²⁴ Vlastní zdroj

¹²⁵ Vlastní zdroj

ZÁVĚR

Hrozba extremismu je v současné době velmi diskutované téma a to jak v médiích, tak mezi lidmi. S projevy extremismu se v dnešní době můžeme setkat prakticky kdekoli. Každému by tak mělo být jasné, že hrozba extremismu je vážný společenský problém, který by se neměl v žádném případě podceňovat, činnost extremistických skupin a hnutí by měla být sledována a v případě protiprávních jednání by měli orgány činné v trestním řízení včas zasáhnout a tvrdě trestat. Hrozba extremismu není založena pouze na jeho protidemokratických tezích, ale i na projevech sympatie a toleranci celé společnosti.

V České republice působí různé extremistické skupiny či hnutí, ať již pravicově, levicově, ekologicky či nábožensky orientovaných. Některé z těchto skupin, či hnutí jsou občanským sdružením, některé se díky registraci u Ministerstva vnitra snaží o politickou činnost. Většina z těchto skupin často organizuje různé protestní demonstrace, pochody, pouliční potyčky, nebo boje.

Další nebezpečí tkví v tom, že tyto extremistické skupiny a hnutí se často snaží oslovovat zejména mladé lidi, nemající dostatečné životní zkušenosti, cíle a kteří se chtějí zviditelnit před ostatními, nebo někam patřit a tak snadno podlehnou pokušení a stanou se členy těchto skupin a hnutí. Tomuto lze předejít důkladnou prevencí, kdy stát, škola, ale i rodina musí vytvářet podmínky pro jiné aktivity a to jak sportovní, tak i jinou činnost, která by vyplnila volné chvíle mládeže. Vždy je totiž lepší určitému jevu předcházet, než-li jej později složitě řešit. Avšak je třeba si přiznat, že projevy extremismu se v naší společnosti již vyskytují, a tak bychom se měli snažit tento jev co nejvíce minimalizovat a zabránit tak dalšímu šíření projevů extremismu. Extremismus nemůže být úplně vymáčen, dokud nebude zastaven současný trend nárůstu xenofobních a rasistických myšlenek ve společnosti.

Násilím však násilí nezabráníte, proto je lepší prosazovat preventivní metody před represivními. K metodám potlačení kriminality s extremistickým podtextem patří například mezinárodní spolupráce policejních složek, které si navzájem vyměňují informace a zkušenosti. Cílem této spolupráce by měl razantní postup proti cizím státním příslušníkům, kteří přijíždí do České republiky za účelem páchaní kriminality s extremistickým podtextem.

Orgány činné v trestním řízení musejí k objasnění extremisticky motivované trestné činnosti v dnešní době využívat všech prostředků, které jim zákonodárce

umožňuje, neboť objasnění těchto činů je velmi rozsáhlou a složitou problematikou

Dne 1.1.2010 nabyl účinnost nový trestní zákoník č. 40/2009 Sb. ve znění zák.č. 306/2009 Sb., který nahradil již zastaralý trestní zákon č. 140/1961 Sb., ve znění pozdějších předpisů. Zde je například ve skutkové podstatě trestného činu založení, podpora a propagace hnutí směřujícího k potlačení práv a svobod člověka uvedeného v § 403 TZ, doplněna okolnost podmiňující použití vyšší trestní sazby podle odstavce 2 písm.a), o spáchání činu veřejně přístupnou počítačovou sítí, nebo jiným podobně účinným způsobem.

Praktická část bakalářské práce měla za úkol prověřit znalosti a postoje české mládeže a občanů ve vztahu k extremismu v rámci okresu Rakovník. Za pomoci empirického výzkumu bylo zjištěno, že studenti a obyvatelé obcí a měst na okrese Rakovník, kteří se zúčastnili výzkumu, mají povrchní a obecné znalosti o existenci extremistických skupin a hnutí v České republice a k problematice projevu extremismu zauímají spíše negativní postoj. Dále bylo šetřením zjištěno, že bezpečnostní situace z pohledu projevů extremismu i rasismu je na okrese Rakovník zklidněná. Po celkovém vyhodnocení všech odpovědí na otázky dotazníku můžeme říci, že respondenti zauímají k extremismu spíše negativní postoj než sympatizaci. Nesouhlasí, že by projevy extremismu byly přínosem pro společnost, ale naopak v něm vidí vážný společenský problém, který je třeba řešit.

Otázkou však zůstává, zda a kam bude extremismus dále směřovat, neboť sociální a ekonomické problémy obyvatel zde budou stále a mohou tak znamenat citelný nárůst projevů extremismu, na který se bude muset celá společnost připravit.

SEZNAM POUŽITÉ LITERATURY

Literární zdroje

BASTL, M., *Krajní pravice a krajní levice v ČR*. 1. vyd. Praha: Grada, 2011. 285 s. ISBN 978-80-247-3797-3.

DANICS, Š., *Extremismus hrozba demokracie*. Praha: Police history, 2002. 128 s. ISBN 80-86477-07-X

DANICS, Š., *Extremismus*. Praha: Triton, 2003. 62 s. ISBN 978-80-7254-454-3.

DANICS, Š., KAMÍN, T., *Extremismus, rasismus a antisemitismus*. Praha: Policejní akademie České republiky, 2008. 151 s. ISBN 978-80-7251-286-7.

HERZOGOVÁ, Z., *Extremismus a jeho kořeny, projevy a východiska řešení*. Praha: Policejní akademie České republiky, 2001. 268 s. ISBN 80-7251-088-6

CHARVÁT, J., *Současný politický extremismus a radikalismus*. Praha: Portál, 2007. 183 s. ISBN 978-80-7367-098-6.

CHMELÍK, J., *Symbolika extremistických hnutí*. Praha: Armex, 2000. 114 s. ISBN 978-80-86244-14-8.

CHMELÍK, J., *Extremismus a jeho právní a sociologické aspekty*. Praha: Nakladatelství Linde, Praha, a.s., 2001. 171 s. ISBN 82-7201-265-7.

KUPKA, P., LARYŠ, M., SMOLÍK, J., *Krajní pravice ve vybraných zemích střední a východní Evropy: Slovensko, Polsko, Ukrajina, Bělorusko, Rusko*. Brno: Masarykova univerzita, Mezinárodní politologický ústav, 2009. 268 s. ISBN 978-80-210-4845-4

MAREŠ, M., *Extremismus jako bezpečnostní hrozba*. Praha: Ministerstvo obrany ČR,

2011. 123 s. ISBN 978-80-7278-568-1.

MAREŠ, M., *Pravicový extremismus v České republice*. Praha: Fridrich-Ebert-Stiftung, 2012. 13 s. ISBN 978-80-87748-02-2

OPATRŇY, A., *Malý slovník sekt*. Kostelní Vydří: Karmelitánské nakladatelství, 1998. 144 s. ISBN 9788071922469

PREISNER, R., *Kritika totalitarismu*. Londýn: Rozmluvy, 1984. 400s. ISBN 0-946352-14-3

PEJČOCH, I., *Fašismus v českých zemích*. Praha: Academia, 2011. 507 s. ISBN 978-80-200-1919-6

ŠIŠKOVÁ, T., *Výchova k toleranci a proti rasismu*. Praha: Portál, 2008. 273 s. ISBN 978-80-7367-182-2.

VOJTÍŠEK, Z., *Encyklopedie náboženských směrů v ČR*. Praha: Portál, 2004. 452 s. ISBN 80-7178-798-1

WOLF, J., *Lidské rasy a rasismus v dějinách*. Praha: UK, 2002. 223 s. ISBN 382-090-00

Legislativa

FENYK, J., HÁJEK, R., POLÁK, P., STRÍŽ, I., *Trestní zákoník a trestní řád*. Praha: Linde, 2010. 1184 s. ISBN 978-80-7201-808-6

Elektronické zdroje

MINISTERSTVO VNITRA ČR, *Boj proti extremismu* [online]. Copyright © 2014 [cit. 2014-04-10]. Dostupné z WWW: <<http://www.mvcr.cz/clanek/priorita-ministerstva-vnitra-boj-proti-extremismu.aspx>>.

ÚSTAVNÍ SOUD ČR, *Dělnická strana* [online], Copyright © 2009 [cit. 2014-03-16]. Dostupné z WWW: <http://www.nssoud.cz/docs/Delnicka_strana_original.pdf>.

MINISTERSTVO VNITRA ČR, *Boj proti extremismu* [online]. Copyright © 2009 [cit. 2014-04-10]. Dostupné z WWW: <<http://mvcr.cz/soubor/extremismus-ppt.aspx>>.

SEZNAM TABULEK

Tabulka 1: Rozdělení respondentů dle věku a pohlaví

Tabulka 2: Rozdělení respondentů dle místa bydliště

Tabulka 3: Výsledek šetření – působnost extremistických skupin a hnutí v ČR

Tabulka 4: Výsledek šetření – projevy extremistických skupin a hnutí v ČR

Tabulka 5: Výsledek šetření – zkušenosti respondentů s projevy extremismu

Tabulka 6: Výsledek šetření – formy zkušeností s projevem extremismu

Tabulka 7: Výsledek šetření – prospěšnost extremistických skupin a hnutí

Tabulka 8: Výsledek šetření – prosazování cílů extremistických skupin a hnutí

Tabulka 9: Výsledek šetření – projevy extremismu na okrese Rakovník

Tabulka 10: Výsledek šetření – bezpečnostní situace na okrese Rakovník

Tabulka 11: Výsledek šetření – bezpečnostní situace na okrese Rakovník

Tabulka 12: Výsledek šetření – zkušenosti respondentů projevy rasismu

Tabulka 13: Výsledek šetření – Formy zkušeností s projevy rasismu

Tabulka 14: Výsledek šetření – bezpečnostní situace na okrese Rakovník

SEZNAM GRAFŮ

Graf 1: Rozdělení respondentů dle věku a pohlaví

Graf 2: Rozdělení respondentů dle místa bydliště

Graf 3: Výsledek šetření – působnost extremistických skupin a hnutí v ČR

Graf 4: Výsledek šetření – projevy extremistických skupin a hnutí v ČR

Graf 5: Výsledek šetření – zkušenosti respondentů s projevy extremismu

Graf 6: Výsledek šetření – formy zkušeností s projevem extremismu

Graf 7: Výsledek šetření – prospěšnost extremistických skupin a hnutí

Graf 8: Výsledek šetření – prosazování cílů extremistických skupin a hnutí

Graf 9: Výsledek šetření – projevy extremismu na okrese Rakovník

Graf 10: Výsledek šetření – bezpečnostní situace na okrese Rakovník

Graf 11: Výsledek šetření – bezpečnostní situace na okrese Rakovník

Graf 12: Výsledek šetření – zkušenosti respondentů projevy rasismu

Graf 13: Výsledek šetření – Formy zkušeností s projevy rasismu

Graf 14: Výsledek šetření – bezpečnostní situace na okrese Rakovník

SEZNAM OBRÁZKŮ

Obr. 1 - Koncepce boje proti extremismu

SEZNAM PŘÍLOH

Příloha č. 1. Vzor dotazníku rozdáváný respondentům

Příloha č. I: vzor dotazníku rozdáváný respondentům

Dobrý den, mé jméno je Lukáš Suchánek a studuji Vysokou školu evropských a regionálních studií v Příbrami, kde studuji obor bezpečnostně právní činnost ve veřejné správě.

Tento dotazník slouží jako podklad pro moji bakalářskou práci, která se zabývá názorem na projevy extremismu v podmínkách České republiky. Dotazník je anonymní, proto se nikam nepodepisujte. Prosím vás o co největší upřímnost při vyplňování otázek, neboť se jedná se o dotazníkové šetření, které je založeno na pravdivých informacích.

Vaše odpovědi prosím zakřížkujte, nebo vypište slovy.

Statistické otázky:

Vaše pohlaví:

- Muž
- Žena

Vaše bydliště:

- Město
- Městys
- Vesnice

Váš věk:

- 10 – 15
- 16 – 18
- 19 – 30
- 30 a více

1) Víte o tom, že v České republice působí různé extremistické skupiny a hnutí?

- Ano
- Ne

2) Které extremistické skupiny a hnutí si myslíte, že se v České republice nejvíce projevují?

- Pravicové
- Levicové
- Náboženské
- Ekologické

3) Setkali jste se již s nějakým projevem extremismu?

- Ano
- Ne (pokud jste označili tuto odpověď, odpovídejte až na otázku č. 5)
- Nejsem si jist(a)

4) Jakým způsobem jste se s tímto setkali?

- Z vlastní zkušenosti
- Z médií
- Jinou formou (uved'te jakou)

5) Myslíte si, že prosazování cílů extremistických skupin a hnutí je prospěšné pro společnost?

- Ano
- Ne
- Nevím, neumím posoudit

6) Myslíte, že prosazování cílů extremistických skupin a hnutí probíhá v souladu se zákonem?

- Ano
- Ne
- Nevím, neumím posoudit

7) Myslíte si, že se extremismus vyskytuje také na okrese Rakovník?

- Ano
- Ne

8) Cítíte se na okrese Rakovník z pohledu projevů extremismu bezpečně?

- Ano
- Ne

9) Jak vnímáte z pohledu projevů extremismu situaci na okrese Rakovník?

- Zklidněná
- Zhoršená
- Nevím, neumím posoudit

10) Setkali jste se již s nějakým projevem rasismu?

- Ano
- Ne (pokud jste označili tuto odpověď, odpovídejte až na otázku č. 12)
- Nejsem si jist(a)

11) Jakým způsobem jste se s rasismem setkali?

- Vlastní zkušenost
- Z médií
- Jinou formou (uveďte jakou)

12) Jak vnímáte z pohledu projevů rasismu situaci na okrese Rakovník?

- Zklidněná
- Zhoršená
- Nevím, neumím posoudit

Děkuji Vám za čas a trpělivost při vyplňování dotazníku.